

SAUDA KONTROLLUTVALG

MØTEINNKALLING

Dato: mandag 7. mai 2018
Tid: kl. 10.00
Sted: Sauda Rådhus, kommunestyresalen

Forfall meldes til: Haugaland kontrollutvalgssekretariat IKS tlf. 52 75 73 50, som sms til mobiltlf. 959 86 977 eller på e-post: **post@kontrollutvalgene.no**

Medlem som må melde forfall eller anser seg inhabil, må gi melding om dette så tidlig som mulig. Varamedlemmer vil bli innkalt særskilt. Saker merket *Unntatt offentlighet i medhold av off.l.*, sendes bare internt. Sakskartet legges ut på kommunens nettside og på www.kontrollutvalgene.no

Rådmannen er invitert i sak 8

Sakliste:

- 06/18 Godkjenning av protokoll 05.02.18**
- 07/18 Referat- og orienteringssaker 07.05.18**
- 08/18 Sauda kommune - uttale til regnskapet for 2017**
- 09/18 Forvaltningsrevisjonsrapport – «Kvalitet/effektivitet i pleie og omsorg»**
- 10/18 Personvernlov – konsekvenser for kommunen**

Eventuelt

Sauda/Aksdal, 27.04.18

Alan G. Thompson (sign.)
Kontrollutvalgsleder

Odd Gunnar Høie
Utvalgssekretær

Kopi: Ordfører (møte- og talerett)
Revisor (møte- og talerett)
Rådmann (invitert i sak 8)
Varamedlem (til orientering)

SAKSGANG		
Utvalg	Møtedato	Saksnummer
Kontrollutvalget	07.05.18	06/18

Saksansvarlig:	Arkivkode:	Arkivsak:
Odd Gunnar Høie	033	

GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 05.02.18

Saksvedlegg: Protokoll fra møte i kontrollutvalget 05.02.18

Saksorientering:

Vedlagt følger utkast til protokoll fra kontrollutvalgets møte 05.02.18 til godkjenning. Protokollen er gjennomlest og godkjent av leder i etterkant av møtet og oversendt kommunen.

SEKRETARIATET SITT FORSLAG TIL VEDTAK:

Protokoll fra kontrollutvalgsmøte 05.02.18 godkjennes.

Aksdal, 27.04.18

Odd Gunnar Høie
Seniorrådgiver/utvalgssekretær

SAUDA KONTROLLUTVALG

PROTOKOLL

Mandag **5. februar 2018** ble det avholdt møte i Sauda kontrollutvalg under ledelse av utvalgets leder Alan G. Thompson.

MØTESTED:	Sauda Rådhus, kommunestyresalen
MØTESTART/-SLUTT:	kl. 10.00 – kl. 11.00
MØTENDE MEDLEMMER:	Alan G. Thompson (Ap), Wenche Pleym (Ap), Signe Marie Breivik (Krf), Eirik T. Lygre (V) og Jon L. Grindheim (Sp)
MØTENDE VARAMEDLEMER:	Ingen
FORFALL:	Ingen
FRA SEKRETARIATET MØTTE:	Rådgiver Odd Gunnar Høie, Haugaland kontrollutvalgssekretariat IKS
FRA REVISJONEN MØTTE:	Revisor Roald Stakland, KPMG AS
FRA ADMINISTRASJONEN MØTTE:	Økonomisjef Roy Ove Kvernenes i sak 04/18
ANDRE SOM MØTTE:	Ordfører Asbjørn Birkeland
MERKNADER TIL INNKALLING:	Ingen
MERKNADER TIL SAKLISTE:	Sakene ble behandlet i denne rekkefølgen: sak 3, 4, 1, 2 og 5

FØLGENDE SAKER BLE BEHANDLET:

SAK 01/18 GODKJENNING AV PROTOKOLL 13.11.17

Sekretariatets innstilling:

Protokoll fra møtet i kontrollutvalget 13.11.17 godkjennes.

Behandling i kontrollutvalget 05.02.18:

Leder gikk gjennom protokollen. Utvalget hadde ingen merknader.

Enstemmig vedtatt i kontrollutvalget 05.02.18:

Protokoll fra møtet i kontrollutvalget 13.11.17 godkjennes.

SAK 02/18 REFERAT- OG ORIENTERINGSSAKER 05.02.18

1. Statusrapport pr. februar 2018
2. Evaluering/oppsummering av høstkonferansen i Sandnes 30.11.17
3. Regnskapsoversikt for kontroll og tilsyn 2017
4. Budsjett 2018 for kontroll og tilsyn – vedtatt av kommunestyret
5. Årsrapport og årsregnskap 2017 - fra Skatteoppkreveren i Sauda
6. Rapport frå tilsyn med samfunnstryggleik og beredskap frå Fylkesmannen i Rogaland
7. Tilbakemelding om plan og fremdrift med lukking av avvik – frå Sauda kommune
8. Rapport frå tilsyn med Indre Ryfylke Barnevern sitt arbeid med undersøkingssaker frå Fylkesmannen i Rogaland
9. Svar på førebels rapport frå tilsyn med Indre Ryfylke barnevern – frå Sauda kommune
10. Informasjon om statlige tilsyn med kommuner og fylkeskommuner i Rogaland 2018
11. Protokoll fra representantskapsmøte i Haugaland Vekst IKS 15.12.17

Behandling i kontrollutvalget 05.02.18:

Leder gikk gjennom referatsakene. Revisor opplyste at arbeidet med forvaltningsrevisjonsrapporten om «Kvalitet/effektivitet innenfor pleie og omsorg» gikk greit. Rapporten blir ventelig ferdig til maimøtet.

Medlemmene var fornøyd med at vedtatt budsjett for utvalget var i tråd med innstillingen. Utvalget påpekte at KOSTRA art 110 må brukes for Kontroll og revisjon.

Ordfører orienterte om prosessene som pågår i og rundt Haugaland Vekst IKS. Det blir ventelig egen sak om dette i formannskapet i løpet av våren.

Enstemmig vedtatt i kontrollutvalget 05.02.18:

Referatsakene 1 – 11 blir tatt til orientering.

SAK 03/18 ORIENTERING FRA ADMINISTRASJONEN – HELSE OG OMSORG

Sekretariatets innstilling:

Sauda kontrollutvalg tar rådmannens gjennomgang av «Helse og omsorg» til orientering.

Behandling i kontrollutvalget 05.02.18:

Saken ble utsatt. Dette skyldes blant annet sykdom i administrasjonen.

Enstemmig vedtatt i kontrollutvalget 05.02.18:

Saken utsettes til neste møte.

SAK 04/18 OPPFØLGING AV REVISJONSRAPPORT – «ØKONOMISTYRING»

Sekretariatets forslag og innstilling til kommunestyret:

Sauda kommunestyre tar rådmannens tilbakemelding om oppfølging av KPMG AS sin rapport «Økonomistyring» til orientering.

Behandling i kontrollutvalget 05.02.18:

Leder innledet. Økonomisjef Kvernenes viste til notatet som var vedlagt saken og utdypet noen av punktene. Arbeidet med økonomihåndboka er snart ferdigstilt. De venter på revidert delegasjonsreglement. Avdelingen jobbet videre med de andre punktene som var beskrevet i notatet. Økonomisjefen svarte på spørsmål underveis.

Utvalget ønsket en ny oppdatering i novembermøtet og at det i den forbindelse blir sendt sak til kommunestyret.

Enstemmig vedtatt i kontrollutvalget 05.02.18:

Sauda kontrollutvalg tar rådmannens tilbakemelding om oppfølging av KPMG AS sin rapport «Økonomistyring» til foreløpig orientering.

Utvalget ønsker ny tilbakemelding i møtet 12.11.18.

SAK 05/18 ÅRSMELDING FOR KONTROLLUTVALGET 2017

Sekretariatets forslag til vedtak:

Sauda kontrollutvalg godkjenner årsmeldingen for 2017 (med evt. endringer/tillegg).

og innstilling til kommunestyret:

Sauda kommunestyre tar kontrollutvalgets årsmelding for 2017 til orientering.

Behandling i kontrollutvalget 05.02.18:

Utvalget sluttet seg til innholdet, slik det var framlagt.

Sekretariatets forslag til vedtak:

Sauda kontrollutvalg godkjenner årsmeldingen for 2017.

og innstilling til kommunestyret:

Sauda kommunestyre tar kontrollutvalgets årsmelding for 2017 til orientering.

EVENTUELT

Ingen saker ble meldt.

Neste møte: 07.05.18 – kl. 10.00

Foreløpige saker: årsregnskap, orientering fra administrasjonen om «helse og omsorg», revisjonsrapport om «Kvalitet og effektivitet innenfor pleie og omsorg».

Sauda/Aksdal, 05.02.18

Alan G. Thompson
Leder

Odd Gunnar Høie
Kontrollutvalgssekretær

SAKSGANG		
Utvalg	Møtedato	Saksnummer
Kontrollutvalget	07.05.18	07/18
Saksansvarlig:	Arkivkode:	Arkivsak:
Odd Gunnar Høie	033	

REFERAT- OG ORIENTERINGSSAKER 07.05.18**Saksvedlegg:**

12. Statusrapport pr. mai 2018
13. Oppsummering av NKRF-konferansen i februar v/Thompson
14. Kontrollrapport 2017 vedrørende skatteoppkreveren for Sauda kommune
15. Protokoll fra representantskapsmøte 23.04.18 – Haugaland Kontrollutvalgssekretariat
16. Protokoll fra representantskapsmøte 18.04.18 – Interkommunalt Arkiv Rogaland IKS
17. Representantskapsmøte 20.04.18 – Haugaland Vekst IKS
18. eINFO 1/18 – Redegjørelse for likestilling mv. i årsberetningen
19. Kommunal Rapport 05.02.18 – Bernt svarar: Teieplikt og lukka møte
20. NKRF- veileder «God skikk og praksis for kontrollutvalgssekretariatene» – på høring (IM)
21. FKT - veileder «Hva kan kontrollutvalgene forvente av oppgaveutførelse og kompetanse fra sekretariatene» er klår – vert presentert på FKT-konferansen (IM)
22. NKRF – framlegget til ny kommunelov bidrar til styrka eigenkontroll

Saksorientering:

Sakene blir lagt frem for kontrollutvalget til orientering.

SEKRETARIATET SITT FORSLAG TIL VEDTAK:

Referatsakene 12 – 22 blir tatt til orientering.

Aksdal, 27.04.18

Odd Gunnar Høie
Seniorrådgiver/utvalgssekretær

Kontrollutvalget - statusoversikt pr. mai 2018

Saker fra bestilling til behandling i kontrollutvalget

Forvaltningsrevisjoner	Bestilt	Tidsbruk	Status	Ferdig dato	Merknader
Selskapskontroller					
Andre saker					

Saker under politisk behandling eller til oppfølging i kontrollutvalget

Forvaltningsrevisjoner	Bestilt	Behandlet i KU	Behandlet av KST	Planlagt oppfølging	Merknader
Kvalitet/effektivitet i pleie og omsorg	13.11.17	07.05.18			230 timer
Økonomistyring	14.11.16	15.05.17	21.06.17	05.02.18 og 12.11.18	200 timer
Selskapskontroller					
Andre saker					

Avslutta prosjekter

Forvaltningsrevisjoner	Bestilt	Behandlet i KU	Behandlet av KST	Fulgt opp KU/KST	Merknader
Plan for forvaltningsrevisjon 2016-2020	16.11.15	25.04.16	22.06.16		
Plan for selskapskontroll 2016-2020	16.11.15	25.04.16	22.06.16		
Internkontroll	23.02.15	07.09.15	10.02.16	12.09.16/ 19.10.16	Avsluttet
Teknisk eining	05.05.14	23.02.15	22.04.15	01.02.16	Avsluttet
Legetenesta	29.04.13	14.10.13	18.12.13	05.05.14	Avsluttet
Selskapskontroller					

Av **Renate Borgmo**, seniorrådgiver, NKRF
Foto: Knut Erik Lie, NKRF

Kontrollutvalgskonferansen 2018

Den årlige Kontrollutvalgskonferansen | #ku18nkrf | ble arrangert på Gardermoen for 14. gang, 7.- 8. februar. Konferansen samlet nærmere 700 deltakere fra hele landet.

Arets konferanse hadde fokus på områdene *digitalisering, etikk, personvern og arbeidslivskriminalitet*. Den digitale utviklingen gir fantastiske muligheter til effektivisering, bedre tjenester, kommunikasjonsmuligheter, underholdningstilbud og næringsliv, for å nevne noe. Samtidig stilles vi ovenfor etiske dilemmaer. Skal det settes grenser for utviklingen av kunstig intelligens? Hvordan kan vi sikre at private opplysninger ikke kommer på avveie? Hvordan veier vi trygghet mot personvern?

Videre har problemer knyttet til sosial dumping og useriøse aktører på arbeidsmarkedet økt. En fellesnevner er aktører som undergraver norske samfunnsstrukturer og virker konkurransevridende. Hvordan kan kommunesektoren bidra til å bekjempe arbeidslivskriminalitet?

Temaene representerer på hvert sitt vis en rekke utfordringer og problemstillinger som både kommunene som forvaltere, og kontrollutvalgsmedlemmene må ta stilling til i sitt virke som folkevalgt «kontrollør». Gjennomgående for konferansen ble *åpenhet og til-lit* som grunnprinsipper i demokratiet, samt vektlegging av kontrollutvalgenes viktige jobb, fremhevet av flere av foredragsholderne.

Karin Andersen, leder av Stortingets kommunal- og forvaltningskomite, innledet første dag med å takke kontrollutvalgene for deres rolle som voktere og forvaltere av verdiene ærlighet, sannhet og åpenhet.

For at samfunnet kan opprettholde høy tillit til kommunal sektor, må kommunenes virksomhet bygge på verdier som nettopp dette, – åpenhet, rolleklarhet og etisk bevissthet. Andersen mener vi må stå for de valgene man tar,

man kan ikke gjøre alt, – men gjøre de viktige tingene riktig, og sikre oss mot at beslutninger som fattes tåler dagens lys. Kontrollutvalgene ble spesielt bedt om å passe på de som ikke kan passe på seg selv, samfunnets vanskeligstilte og utsatte grupper. Opprettholde fokus på kvaliteten på tjenestene og hvordan samfunnet skal møte fremtidens velferdsutfordringer, hvor andelen deltidsstillinger er en utfordring. Videre ba Andersen utvalgene passe på at kommunene har interne retningslinjer og varslings-systemer for å sikre åpenhet rundt kommunenes praksis slik at korrupsjon og annen økonomisk kriminalitet unngås.

Digitalisering og fremtidsvisjoner

Gode og tilgjengelige digitale tjenester styrker dialogen med innbyggere og næringsliv og gir gode lokal-samfunn. Det er visjonen til den nye digitaliseringsstrategien for kommunal sektor.

Avdelingsdirektør for digitalisering i KS, Line Richardsen, redegjorde for strategiens overordnede mål og satsingsområder og helhetstenkningen for digitalisering i kommune-Norge. Offentlige tjenester skal

oppleves som sammenhengende og helhetlige for brukerne, uavhengig av hvilke offentlige virksomheter som tilbyr dem. Når innbyggere og næringsliv har behov for tjenester som går på tvers av sektorer, må den digitale informasjonsflyten ikke være til hinder for et helhetlig tjenesteforløp. Digitale løsninger må bidra til samhandling på tvers av systemer, fagområder, sektorer og forvaltningsnivå. For å forbedre og utvikle digitale løsninger må behovene til de som bruker disse løsningene ligge til grunn. Brukerne må derfor involveres i utviklingen av

tjenestene.

Elin Wikmark Darell, leder av Værnesregionen IT; et interkommunalt samarbeid mellom seks kommuner i Trøndelag, ga en tilstandsrapport fra digitaliseringen i kommune-Norge. Hvordan skal norske kommuner ta i bruk teknologi og digitali-

sering for å møte stadig større utfordringer? Digital kompetanse har med forståelse å gjøre og kommunene må over til en innovasjonskultur, sier Darell. Ledere må skape kultur for endring, tørre å satse på det ukjente og løfte frem endringsagentene, de som skaper morgendagen. Ny teknologi og digitalisering kan fornye, forenkle og forbedre alt fra omsorgstjenester og utdanning til boligutvikling, søppeltømming og luftkvalitet. Værnesregionen IT var blant annet av de første i landet med å knytte signaler fra sensorer i hjemmet (fall, dører, temperatur) til den elektroniske pasientjournalen.

Byråd for finans og innovasjon i Bergen kommune, Dag Inge Ulstein, viser til at Bergen kommune lenge har vært i front i arbeidet med å digitalisere kommunal og offentlig sektor. Som Darell, vektlegger også Ulstein,

behovet for å tenke nytt og se effektiviseringen og gevinstene i det å frigjøre midler som kan brukes til andre viktige formål. Ved å digitalisere sparer vi både tid, miljø ved redusert papirbruk, transport og økonomi, men det handler først og fremst om kvalitet i tjenesten for brukeren. Kommunen jobber med å utvide verktøykassen for nye løsninger. «Digifrid» er et nytt innslag i den. Det handler om å integrere løsninger som finnes internt i kommunen og løsninger som ligger hos andre offentlige myndigheter.

Hvem kan vi stole på med dataene våre? Stoler vi på at offentlige og private aktører tar gode valg ved tjenesteutsetting til utlandet? Forbrukerelektronikk blir stadig mer tilkoblet, og det er vanskelig å vite hvor data sendes.

Bjørn Erik Thon, direktør i Datatilsynet viser oss at ved å si ja til å dele, trenger vi tillit. Nye tjenester og produkter er i økende grad basert på data, og i særlig grad personopplysninger.

Digitalisering, effektivisering, produktutvikling og videreutvikling av tjenester avhenger av at folk har tillit til å dele opplysninger. Bruk data til et klart formål! Personvern handler om å samle inn minst mulig data, kun det man trenger. Vi er i stor grad overlatt til at virksomhetene som har opplysninger om oss, tar gode valg. Sentralt i dette står vurderinger av risiko og en god internkontroll, det vil si vurdering av verdier, trusler og sårbarhet. Ledelsen, og hver enkelt medarbeider, må ha en klar forståelse av sitt ansvar for personvern og informasjonssikkerhet, og ansvaret for valg om hvilken risiko virksomheten kan akseptere. De må vite hvilke verdier de forvalter i form av personopplysninger og hvordan personopplysningen i praksis blir brukt og sikret.

Etisk standard for å fremme tiltak mot korrupsjon og uetisk atferd

Dag Erichsrud, leder av kontrollutvalget i tidligere Tjøme kommune, ga forsamlingen et innblikk i kontrollutvalgets rolle i undersøkelsen av byggesaksbehandling i Tjøme kommune. Granskningen utført av BDO, omhandlet

hvordan en rekke hytteiere på Tjøme og Hvasser ved hjelp av arkitekt har revet, bygget om og modernisert sine fritidsboliger i strandsonen. Granskningen avdekket store feil og mangler ved byggesaksbehandlingen, blant annet habilitetskonflikter, brudd på etiske regler og feil i byggesaker. Granskningen avdekket ikke holdepunkt for korrupsjon, men fastslår at det har vært «utveksling av venetjenester» mellom arkitekt og saksbehandlere i kommunen. Tjøme kommune har oversendt rapporten til politiet for en vurdering.

Tina Søreide, professor ved NHH, benyttet blant annet saken i Tjøme som eksempel på hvor viktig det er at kommunene arbeider aktivt for å forhindre slike hendelser. Etiske retningslinjer må være tilgjengelig, gjøres kjent og jevnlig benyttes til

refleksjon over egen praksis for å skape en felles plattform for den enkelte kommune. De etiske retningslinjene sier noe om hvilken etisk standard organisasjonen vil ha og hvilke handlinger som ikke aksepteres. Formålet er å videreutvikle gode holdninger og god praksis. Søreide fremhevet også kontrollutvalgenes viktige funksjon som kontrollør innenfor området.

På spørsmålet om hvordan en offentlig eier kan sikre seg bedre mot korrupsjon og svart arbeid, understreket

Geir Lippestad, advokat i Advokatfirmaet Lippestad, viktigheten av god styring. Lippestad skisserte dette ved hjelp av et hus, hvor selve grunnsteinen er gjennomføring av risikoanalyser og taket på bygningen er defi-

nert som kultur og ledelse. Mellom kjeller og tak ligger retningslinjer og rutiner, varslingssystemer, tredjeparts-håndtering, monitorering og internkontroll. Risikostyring/compliance er en viktig del av god ledelse. Hver eneste dag må det fattes beslutninger og gjøres valg som innebærer større eller mindre grad av usikkerhet. Skal du styre en virksomhet, må du foreta veivalg, og alle valg innebærer risiko. Kjernen i en risikoanalyse er å identifisere hvilke uønskede hendelser som kan inntreffe, hvor de kan inntreffe og hvilke konsekvenser de vil ha. Lippestad understreket hvor viktig det er at kontrollutvalgene gjennom sin tilsynsrolle og bestilling av forvaltningsrevisjoner undersøker hvordan de korrupsjonsforebyggende og avdekkende tiltakene som er iverksatt, fungerer. Kontrollsystemene har en viktig forebyggende funksjon, dels gjennom kontroller som reduserer muligheten til å begå korrupte handlinger, dels ved at kontroll øker faren for å bli oppdaget. Kommunene må skape en bevissthet, holdninger, kunnskap og atferd som gjør at regelverk og rutiner faktisk blir etterlevd. Folk, innbyggerne i kommunen, må ha tillit til forvaltningen og at det ikke skjer noe «muffens». Dersom tilliten blir borte, er hele legitimiteten borte, fortsatte Lippestad.

Einar Haakaas, journalist og forfatter av boka «Svartmaling- Kriminelle bygger Norge» ga forsamlingen et innblikk i hvordan albanske kriminelle nettverk har overtatt store deler av norsk malerbransje.

Samtidig som de kriminelle har bedrevet en storstilt skattesvindel gjennom godt organisert hvitvasking, har de hentet de svarte inntektene sine fra byggeprosjekter finansiert med norske skattekroner. De har blant annet jobbet på Forsvarsdepartementet, Skatte-direktoratet, Regjeringskvartalet, politiets lokaler, skoler, kirker, kulturhus og en rekke andre offentlige bygg. Selv Eidsvollsbygningen, symbolet på den frie norske nasjonalstaten og respekt for loven, ble pusset opp av kriminelle, forteller Haakaas, som videre viser til at firmaene de jobber i er underleverandører på byggeprosjekter. De dropper skatt og

arbeidsgiveravgift, og får refundert merverdiavgift ved fiktiv fakturering.

Etikk i en ny medie-hverdag av Per Arne Kalbakk, NRKs etikk-redaktør, understreket at en tillitvekkende yrkesetikk er en viktig del av journalistenes profesjonsbygging. Yrkeskodeksen (det etiske

regelverket) og den etiske «kontrollen» med yrkesutøverne ble fremhevet som sentrale trekk ved profesjoners arbeid for egen status og anerkjennelse. Ansvar for å sikre dette er nedfelt i redaktørens plikter og rettigheter. Redaktørplakaten forplikter enhver aktør i norske medier. Yrkesetikken, skriftlige nedfelt i retningslinjer, samt Vær Varsom-plakaten er det sentrale presseetiske dokumentet, og inneholder et sett av etiske normer og regler for pressen. Pressens samfunnsrolle, ytringsfriheten og offentlighetsprinsippet, samt integritetsnormer presiserer hvordan journalister og redaktører skal ivareta sin uavhengighet og sin troverdighet. Regler for journalistisk adferd og innsamlingsarbeid uttrykker videre hvordan journalister skal opptre overfor kilder og informanter. Publiseringsreglene er særlig rettet mot personvern og hensynet til enkeltmennesker som havner i medias søkelys. Til å overvåke og fremme den etiske og faglige standarden i norske medier har Norsk Presseforbund opprettet Pressens Faglige Utvalg (PFU). Utvalget skal påtale brudd på Vær Varsom-plakaten og Tekst-reklameplakaten.

Harald Stanghelle, redaktør i Aftenposten, avsluttet Kontrollutvalgskonferansen med et skråblikk på om-dømme, varsling og kontroll og peker på at autoritet er blitt et fremmedord. Enkelt-individet står sterkere, mens

fellesskapet har blitt svakere. Stadig flere henter informasjon og nyheter fra sosiale medier, hvor mye lever sitt eget liv uten kvalitetssikring og kildekritikk. Skillet mellom sant og usant er visket ut. Stanghelle stiller seg videre kritisk til det økende omdømmehysteriet og den misforståtte praktiseringen av lojalitetsplikt i kommune Norge og viser til eksempler der varslere blir trakassert og hvor ytringsfriheten for ansatte i offentlig sektor er under stort press. Tillit – skal vi være oss bevisst – vilje og evne til troverdig kontroll er avgjørende i tiden som ligger fremfor oss, sier Stanghelle. Å være på vakt for fellesskapets verdier er avgjørende!

Neste års konferanse blir arrangert 30-31 januar 2019.

Haugaland
Kontrollutvalgssekretariat IKS
Mottatt dato: 13.02.18
Journalført: 18/59/094
Arkivkode: 232

Vår dato
13.02.2018
800 80 000
Skatteetaten.no

Din dato
Din referanse
Vår referanse
2017/24592

Saksbehandler
Frode Kristiansen
Telefon
97724008
Postadresse
Njøsavegen 2
6863 Leikanger

Kommunestyret i Sauda kommune
Postboks 44
4201 SAUDA

Kontrollrapport 2017 vedrørende skatteoppkreveren for Sauda kommune

1. Generelt om faglig styring og kontroll av skatteoppkreveren

Skatteoppkreverens ansvar og myndighet følger av skattebetalingsloven og "Instruks for skatteoppkrevere" av 8. april 2014.

Skattekontoret har faglig ansvar og instruksjonsmyndighet overfor skatteoppkreverne. Det betyr at skattekontoret:

- plikter å yte veiledning og bistand i faglige spørsmål
- gjennom mål- og resultatstyring søker å legge til rette for best mulig resultater
- utfører kontroll av skatteoppkreveren

Grunnlaget for skattekontorets styring av skatteoppkreverne er "Instruks for skattekontorenes styring og oppfølging av skatteoppkreverne" av 1. januar 2014. Grunnlaget for skattekontorets kontroll av skatteoppkreverne er "Instruks for skattekontorenes kontroll av skatteoppkreverne" av 1. februar 2011.

Formålet med kontrollen er å avklare:

- om skatteoppkreveren har en tilfredsstillende intern kontroll for utførelsen av sine gjøremål
- om regnskapsføringen, rapporteringen og avleggelsen av årsrapport og årsregnskap er i samsvar med gjeldende regelverk
- om utførelsen av innkreivingsarbeidet og oppfølgingen av restansene er i samsvar med gjeldende regelverk
- om utførelsen av arbeidsgiverkontrollen er i samsvar med gjeldende regelverk

2. Om skatteoppkreveren

Sum årsverk i henhold til skatteoppkreverens årsrapporter:

Antall årsverk 2017	Antall årsverk 2016	Antall årsverk 2015
1,3	1,3	1,3

3. Måloppnåelse

Skatte- og avgiftsinngang

Skatteoppkreverens frist for avleggelse av årsregnskapet og årsrapporten er 20. januar 2018. Skattekontoret har mottatt det innen fastsatt frist.

Årsregnskapet for Sauda kommune viser per 31. desember 2017 en skatte- og avgiftsinngang¹ til fordeling mellom skattekreditorene (etter fradrag for avsetning til margin) på kr 507 090 627 og utestående restanser² på kr 7 598 361, herav berostilte krav på kr 2 220 425.

Innkrevingsresultater

Tabellen viser innkrevingsresultatene per 31. desember 2017 for Sauda kommune.

	Resultatkrav 2017 (i %)	Innbetalt av sum krav 2017 (i %)	Innbetalt av sum krav 2016 (i %)	Innbetalt av sum krav for regionen 2017 (i %)
Restskatt, person 2015	96,9	97,7	97,6	95,8
Arbeidsgiveravgift 2016	99,8	99,9	100,0	99,9
Forskuddsskatt, person 2016	99,0	98,5	97,7	99,6
Forskuddstrekk 2016	99,9	99,9	100,0	100,0
Forskuddsskatt, upersonlige 2016	99,8	100,0	100,0	100,0
Restskatt, upersonlige 2015	99,0	100,0	100,0	98,8

Resultater for arbeidsgiverkontrollen

Skatteoppkreveren for Sauda kommune er tilsluttet kontrollordningen Haugaland interkommunale arbeidsgiverkontroll.

Resultater for kommunen per 31. desember 2017 viser følgende i henhold til skatteoppkreverens resultatrapportering:

Antall arbeidsgivere i kommunen	Minstekrav antall kontroller (5 % av arbeidsgiverne)	Antall utførte kontroller i 2017	Utført kontroll 2017 (i %)	Utført kontroll 2016 (i %)	Utført kontroll 2017 region (i %)
151	8	10	6,6%	5,3%	4,6%

Kontrollordningen har også deltatt i ulike kontrollsamarbeid og aksjoner sammen med Skatteetaten, blant annet mot arbeidslivskriminalitet.

¹ Sum innbetalt og fordelt til skattekreditorene

² Sum åpne (ubetalte) forfalte debetkrav

4. Skattekontorets kontroll av skatteoppkreveren

Skattekontorets kontroll av skatteoppkreverne i regionen utføres i henhold til en årlig plan, hvor behovet for kontroll av områdene skatteregnskap, innkreving og arbeidsgiverkontroll vurderes overordnet for hver skatteoppkrever. Samtlige områder vil derfor nødvendigvis ikke bli kontrollert hvert år.

Skattekontoret har for 2017 utført kontorkontroller av skatteregnskapet.

Skattekontoret har i 2017 også gjennomført stedlig kontroll av skatteoppkreveren for områdene skatteregnskap og innkreving avholdt 21.06.2017. Rapport er sendt skatteoppkreveren 31.08.2017. Skatteoppkrever har gitt tilbakemelding på rapporten 28.09.2017.

Stedlig kontroll for området arbeidsgiverkontroll ble avholdt ved Haugaland interkommunale arbeidsgiverkontroll 06.07.2017. Rapport er sendt arbeidsgiverkontrollenheten og skatteoppkreveren 24.07.2017.

Skatteoppkrevers overordnede internkontroll

Basert på de kontrollene som skattekontoret har gjennomført, anser vi at skatteoppkreverens overordnede interne kontroll i det alt vesentlige er i samsvar med gjeldende regelverk.

Regnskapsføring, rapportering og avleggelse av årsregnskap

Gjennom kontrollene som skattekontoret har gjennomført, har vi gitt følgende pålegg:

- Bekreftelse ved endring av bankkonto for upersonlige skattytere
- Bilag ved godskriving mellom aktører
- Kvalitetssikring av bankavstemming

Skatteoppkrever har i etterkant av kontrollen gitt tilbakemelding om at kontoret har innrettet seg etter påleggene.

Ut over gitte pålegg anser vi likevel at regnskapsføringen, rapporteringen og avleggelsen av årsregnskapet i det alt vesentlige er i samsvar med gjeldende regelverk og gir et riktig uttrykk for skatteinngangen i regnskapsåret.

Skatte- og avgiftsinnkreving

Gjennom kontrollene som skattekontoret har gjennomført, har vi gitt følgende pålegg:

- Motregning og godskriving betegnet som motregning
- Godskriving til Sauda kommune av innbetalt utleggstrekk skatt

Skatteoppkrever har i etterkant av kontrollen gitt tilbakemelding om at kontoret har innrettet seg etter påleggene.

Utover gitte pålegg anser vi at utførelsen av innkreivingsarbeidet og oppfølgingen av restansene i det alt vesentlige er i samsvar med gjeldende regelverk.

Arbeidsgiverkontroll

Gjennom kontrollene som skattekontoret har gjennomført, har vi gitt følgende pålegg:

- Kvalitetssikring
- Habilitet
- Kontrollutplukk, risikovurdering, og dokumentasjon
- Rapportskriving
- Rutiner: etterarbeid

Utover gitte pålegg anser vi at utførelsen av arbeidsgiverkontrollen i det alt vesentlige er i samsvar med gjeldende regelverk.

5. Skattekontorets oppfølging av skatteoppkreveren

Skattekontoret har avholdt oppfølgings- og styringsmøte med skatteoppkrever 13.06.2017.

Med hilsen

Jan Kåre Strøm
fung.avdelingsdirektør
Skatt Vest

Oddmund Midtbø
seniorrådgiver

Kopi til: Kontrollutvalget for Sauda kommune
 Rådmann/administrasjonssjef Sauda kommune
 Skatteoppkreveren for Sauda kommune
 Riksrevisjonen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

PROTOKOLL

Måndag 23. april 2018 blei det halde møte i representantskapet for **Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS**. Møtet blei leia av representantskapsleiar Olav Haugen.

MØTESTART / MØTESLUTT	kl. 17.00 – kl. 18.15
MØTESTAD:	Tysvær rådhus, kantinen
REPRESENTANTAR SOM MØTTE:	Alf Harald Aronsen , Karmøy kommune Svein Inge Huseby , Haugesund kommune Olav Haugen , Sveio kommune Daghild Grønnestad Alvestad , Bokn kommune Marte Eide Klovning , Utsira kommune
MØTANDE VARAREPRESENTANT:	Arnfinn Øverland , Vindafjord kommune Erik Daniel Fatnes , Sauda kommune Ragni Synniva Fett , Etne kommune Tormod Skeie , Suldal kommune (frå sak 4/18)
FORFALL:	Øyvind Haraldseid , Vindafjord kommune Solfrid Scim Nilsen , Sauda kommune Ståle Tungesvik , Etne kommune Vanja Ignjatic , Suldal kommune Gunn Marit Lygre , Tysvær kommune og vararepr
ANDRE SOM MØTTE:	Siv Bente Stople Østbø , styremedlem Toril Hallsjø , dagleg leiar

FØLGENDE SAKER BLEI HANDSAMA:

SAK 1/18 GODKJENNING AV INNKALLING OG SAKSLISTE

Handsaming i møte 23.04.18:

Fem representantar og ein vararepresentant hadde meldt forfall. Ved møtestart var åtte av ti kommunar representert og organet var såleis vedtaksføre. Etter sak 3/18 var ni eigarkommunar representert. Det var ingen merknader til innkalling og saksliste.

SAMRØYSTES VEDTAK:

Innkalling og saksliste til representantskapsmøtet 23.04.18 blir godkjent.

SAK 2/18 GODKJENNING AV PROTOKOLL FRÅ REPRESENTANTSKAPSMØTET 24.04.17 OG SÆRUTSKRIFT I SAK 8/17

Handsaming i møte 23.04.18:

Representantane hadde ingen merknader.

SAMRØYSTES VEDTAK:

Protokoll frå representantskapsmøtet 24.04.17 blir godkjent og særutskrift i sak 8/17 blir godkjent..

**SAK 3/18 GODKJENNING AV STYRET SI MELDING OG ÅRS-
MELDING 2017**

STYRET SITT FRAMLEGG:

Styret si melding og årsmelding 2017 for Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS vert godkjent.

Handsaming i møte 23.04.18:

Representantane hadde ingen merknader.

SAMRØYSTES VEDTAK:

Styret si melding og årsmelding 2017 for Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS vert godkjent.

Årsmeldinga vert oversendt samarbeidskommunane til orientering.

SAK 4/18 GODKJENNING AV ÅRSREKNESKAPEN FOR 2017

STYRET SITT FRAMLEGG:

Årsrekneskapen for 2017 for Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS vert godkjent slik det ligg føre med eit overskot på kr 31.198. Årets overskot vert lagt til eigenkapital.

Handsaming i møte 23.04.18:

Representantane var samde i at det var greitt at selskapet har opparbeida seg med ein buffer slik at selskapet var rigga for framtida, anten til planlagde eller uventa utgifter. Dagleg leiar nemnde investering av elektronisk sak/arkivssystem og skifte av personell som utgifter som ikkje er lagt inn pr. i dag. Elles var det ingen merknader.

SAMRØYSTES VEDTAK:

Årsrekneskapen for 2017 for Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS vert godkjent slik det ligg føre med eit overskot på kr 31.198. Årets overskot vert lagt til opptent eigenkapital.

SAK 5/18 BUDSJETT 2019 – FØRESETNADER OG RAMMER

Handsaming i møte 23.04.18:

Representantane hadde ingen merknader.

SAMRØYSTES VEDTAK:

Representantskapet i Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS godkjenner budsjett for 2019 slik det er lagt fram av styret:

Inntekter 2019		Utgifter 2019	
<i>Tilskudd</i>	2 077 000	<i>Lønn- og sosiale utgifter</i>	1 777 000
<i>Andre inntekter</i>	-	<i>Driftsutgifter</i>	300 000
<i>Inntekter totalt</i>	2 077 000	<i>Utgifter totalt</i>	2 077 000
<i>Resultat</i>	0		0

Eigartilskot frå eigarkommunane vert i 2019 følgjande:

<i>Karmøy kommune</i>	376 000
<i>Haugesund kommune</i>	376 000
<i>Tysvær kommune</i>	198 000
<i>Vindafjord kommune</i>	198 000
<i>Sveio kommune</i>	177 000
<i>Sauda kommune</i>	177 000
<i>Etne kommune</i>	177 000
<i>Suldal kommune</i>	177 000
<i>Bokn kommune</i>	115 000
<i>Utsira kommune</i>	106 000

Styret får fullmakt til å gjennomføra budsjettendringar, her under å disponera meirinntekter eller mindreutgifter, under føresetnad av at budsjettet går ut i balanse og kontingent for deltakarkommunane ikkje blir auka utover representantskapet sitt vedtak.

SAK 6/18 ØKONOMIPLAN 2019-2022

Handsaming i møte 23.04.18:

Representantane hadde ingen spesielle merknader.

SAMRØYSTES VEDTAK:

Representantskapet for Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS godkjenner økonomiplan for perioden 2019-2022:

	2019	2020	2021	2022
<i>Inntekter:</i>				
<i>Tilskudd</i>	2 077 000	2 139 000	2 203 000	2 269 000
<i>Andre inntekter</i>	0	0	0	0
Totalt	2 077 000	2 139 000	2 203 000	2 269 000
<i>Utgifter:</i>				
<i>Lønn og sos. utg.</i>	1 777 000	1 830 000	1 885 000	1942 000
<i>Driftsutgifter</i>	300 000	309 000	318 000	327 000
Totalt	2 077 000	2 139 000	2 203 000	2 269 000
<i>Resultat</i>	0	0	0	0

SAK 7/18 REFERAT- OG ORIENTERINGSSAKER

1. Representantskapsmøte 18.04.18 – Interkommunalt Arkiv i Rogaland IKS
2. Representantskapsmøte 19.04.18 – KS Bedrift
3. NKRF med rettleiar «God skikk og praksis for kontrollutvalgssekretariatene»
4. FKT med rettleiar «Hva kan kontrollutvalgene forvente av oppgaveutførelse og kompetanse fra sekretariatene»
5. KS Bedrift - Ny kommunelov er på trappene – Prop. 46 L (2017-18) Kommuneloven
6. NKRF – framlegget til ny kommunelov bidrar til styrka eigenkontroll
7. Sekretariatet si møteplan 2018
8. Oversikt over valde representantar og vararepresentantar for 2015-2019

Handsaming i møte 23.04.18:

Dagleg leiar gjekk igjennom punkta, med særleg vekt på rettleiarane og på endringane i framlegg til ny kommunelov. Representantane kom med kommentarar til lova.

SAMRØYSTES VEDTAK:

Referatsakene 1- 8 blir tatt til orientering

EVENTUELT

Ingen saker var meldt i forkant.

Representantskapet drøfta igjen dette med lang reisetid og bruk av fjernmøte. Alle kommunane har i dag skaffa tekniske hjelpemiddel slik at det skulle vere mogeleg å sjå, høyre og kommunisere med kvarandre, sjølv om alle ikkje er i same lokale. Nokre representantar meinte at det var viktig med personleg frammøte, men at dette kunne vere aktuelt for dei med lang veg. Det var usikkert om dette kunne nyttast for denne type møte. Dagleg leiar undersøker saka.

Representantskapet etterlyste fjorårets ønske om tema/foredrag i tilknytning til møtet. For møtet i år hadde dagleg leiar meint at dei nye rettleiarane og framlegg til ny kommunelov var årets tema. Utvalsleiar gjorde framlegg om at representantane kunne komme med framlegg til tema, innan utgangen av 2018, på aktuelle tema til neste års møte.

Møtedato neste år: måndag 29.04.19.

Aksdal, 23. april 2018

Olav Haugen (sign.)
representantskapsleiar

Toril Hallsjø
dagleg leiar

16

Haugaland
Kontrollutvalgssekretariat IKS
Mottatt dato: 19.04.18
Journalført: 18/122 /tha/og h
Arkivkode: 217

PROTOKOLL

18. april 2018 ble det avholdt møte i representantskapet ved Interkommunalt Arkiv i Rogaland IKS i Richard Johnsens gate 12, Stavanger.

SAKSLISTE:

01/18	Godkjenning av møteinnkalling og saksliste
02/18	Valg av leder og nestleder av representantskapet
03/18	Valg av referent og to representanter til å underskrive protokollen
04/18	Godkjenning av regnskap og styrets årsberetning for 2017
05/18	Godkjenning av årsmelding for 2017
06/18	Godkjenning av budsjett og tilskudd for 2019
07/18	Godkjenning av økonomiplan for perioden 2019-2022
08/18	Valg av styre for 2018/2019
09/18	Valg av valgkomite for 2018/2019
10/18	Innkomne saker

MØTET SATT:

Kl. 10:00

Daglig leder Tor Ingve Johannessen orienterte om programmet for dagen.
Representantskapets leder Ole Tom Guse ønsket velkommen.

DELTAKERLISTE:

Deltakere IKAs representantskapsmøte 18. april 2018

	Eier	Representant
1	Eigersund kommune	Leif Erik Egaas
2	Finnøy kommune	Tone Rørheim
3	Forsand kommune	Ole Tom Guse
4	Gjesdal kommune	Linn Kristin Haga
5	Haugaland kontrollutvalgsekretariat IKS	Toril Hallsjø
6	Haugesund kommune	Tom Landås
7	Hjelmeland kommune	Kirsten Hansson
8	Hå kommune	Reidar Håland
9	IVAR IKS	Jostein Karlsen
10	Karmøy kommune	May Britt Berg
11	Klepp kommune	Siri-Mona Damsgård
12	Kvitsøy kommune	Gro A Steine
13	Lund Kommune	Olav Hafstad
14	Randaberg kommune	Per Arne Nyvoll
15	Rennesøy kommune	Eva Finnesand Hodnefjell

16	Rogaland fylkeskommune	Odd Bård Risvoll
17	Sandnes kommune	Ernst Lapin
18	Sauda kommune	Tone Storesund
19	Sola kommune	Jørund Ubø Soma
20	Sokndal kommune	Arild Urdal
21	Strand kommune	Marie Stokka
22	Suldal kommune	Øyvind Valen
23	Time kommune	Egil Sølvberg
24	Vindafjord kommune	Magne Inge Vårvik

Styret: Jon Ola Syrstad (leder)
Beate Aase Bøe (ansattes representant)

IKA: Tor Ingve Johannessen (daglig leder)
Monica Hodnefjell Tungland

Andre: Odd Gunnar Høie (observatør fra Haugaland kontrollutvalgssekretariat IKS)

MØTEBEHANDLING:

Sak 01/18 Godkjenning av møteinnkalling og saksliste
Møteinnkalling og saksliste ble godkjent.

Sak 02/18 Valg av leder og nestleder av representantskapet
Daglig leder foreslo Ole Tom Guse, Forsand kommune som leder, og Gro A. Steine, Kvitsøy kommune som nestleder. Ingen motkandidater ble lansert, og de foreslåtte representantene ble enstemmig valgt.

Sak 03/18 Valg av referent og to representanter til å underskrive protokollen
Monica Hodnefjell Tungland ble valgt til referent. Ernst Lapin, Sandnes kommune og Arild Urdal, Sokndal kommune ble valgt til å undertegne protokollen.

Sak 04/18 Godkjenning av regnskap og styrets årsberetning for 2017
Regnskapet og årsberetningen ble godkjent uten merknader.

Sak 05/18 Godkjenning av årsmelding for 2017
Årsmelding ble godkjent uten merknader.

Sak 06/18 Godkjenning av budsjett og tilskudd for 2019
Budsjett og tilskudd for 2019 ble godkjent uten merknader.

Sak 07/18 Godkjenning av økonomiplan for perioden 2019-2022
Økonomiplanen for perioden 2019-2022 ble godkjent uten merknader.

Sak 08/18 Valg av styre for 2018/2019
Valgkomiteens innstilling var som følger:
Leder Jon Ola Syrstad, Strand kommune
Nestleder Elin Wetås de Jara, Time kommune

Styremedlem Tone M. Haugen, Randaberg kommune
Styremedlem Jarle Nilsen, Karmøy kommune
1. Varamedlem Lisa Reime Helgeland, Hå kommune
2. Varamedlem Ole Bernt Torbjørnsen, Haugesund kommune
3. Varamedlem Annette Bokneberg, Bokn kommune
4. Varamedlem Ørjan Daltveit, Bjerkreim kommune

Beate Aasen Bøe er valgt som de ansattes representant i styret.

Valgkomiteens innstilling til styre for 2018/2019 ble godkjent uten merknader.

Sak 09/18

Valg av valgkomité for 2018/2019

Styrets innstilling til valgkomité:
Lin Øiesvold, Rogaland fylkeskommune (leder)
May Britt Berg, Karmøy kommune
Reidar Håland, Hå kommune

Styrets innstilling til valgkomité for 2018/2019 ble godkjent uten merknader

Sak 10/18

Innkomne saker

Ingen innkomne saker.

MØTE HEVET:

Kl. 10.35

Stavanger 18. april 2018

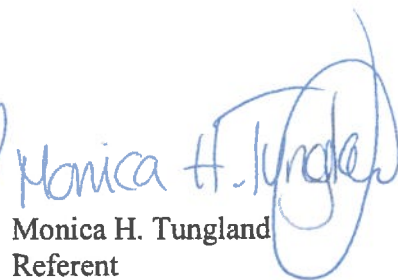
Ole Tom Guse
Representantskapets leder

Ernst Lapin
Medundertegner

Arild Urdal
Medundertegner

Monica H. Tungland
Referent

Representantskapsmøteprotokoll for Haugaland Vekst IKS

Haugaland
Kontrollutvalgssekretariat IK
Mottatt dato: 27.04.18
Journalført:
Arkivkode: 217

Den 20. april 2018 ble det avholdt representantskapsmøte i Haugaland Vekst IKS, i Hemmingstad Kultursenter, Haugesund. Møtet startet 8:30

Tilstede:

Haugesund kommune v/
Tysvær kommune v/
Bokn kommune v/
Karmøy kommune v/
Vindafjord kommune v/
Etne kommune v/
Sauda kommune v/
Suldal kommune v/
Sveio kommune v/
Rogaland Fylkeskommune v/

Arne-Christian Mohn (May Britt Vihovde fra kl 10:00)
Sigmund Lier
Tormod Våga
Jarle Nilsen
Ole Johan Vierdal
Siri Klokkestuen
Rune Kloster Tvedt (e.f)
Gerd Helen Bø
Jorunn Skåden
Astrid Furumo

Administrasjonen

Tormod Karlsen
Inger Kallevik Haavik
Arvid Nesse

Forfall

Marte Eide Klovning

I tillegg møtte følgende:

- Styret ved styreleder Ole Bernt Thorbjørnsen, styremedlemmene Linda Christine Olsen, Kristin Marie Dahle og Peter O. Lura samt ansattes tillitsvalgt Ronny Sætre.
- Rådmennene Sigurd Eike, Jan Erik Nygård, Kristian Birkeland, Pål Nygård, Øyvind Valen og Jostein Førre.
- Toril Hallsjø fra Haugaland Kontrollutvalgssekretariat.

Til behandling forelå:

Sak 1/17 Valg av møteleder

Til møteleder ble Jarle Nilsen enstemmig valgt.

Sak 2/17 Godkjennelser av innkalling og dagsorden

Innkalling og dagsorden ble godkjent.

Sak 3/17 Behandling av årsregnskap 2017

Representantskapet godkjenner styrets framlagte årsregnskap for 2017.

Sak 4/17 Framtidig organisering av Haugaland Vekst

Representantskapet fattet følgende vedtak:

1. "Nye Haugaland Vekst" etableres som en slagkraftig aktør for regional utvikling på Haugalandet med virkning fra avtalt dato i løpet av 2018.
2. Ambisjonsnivået til organisasjonen skal til enhver tid bygges på uttalte målsettinger om utvidet regionalt samarbeid og samhandling samt gjennomføring av vedtatt regional utviklingsplan.
3. Selskapet finansieres med et årlig bidrag fra eierkommunene på 6,1 millioner kroner. Årlig sats settes til kr 50.000 per år per kommune samt kr 45 per innbygger per år. I tillegg legges det inn følgende faktorer ved beregning av årlig innbetaling:

Haugesund kommune	1,4
Karmøy kommune	1,0
Tysvær kommune	1,0
Bokn kommune	1,0
Sveio kommune	1,0
Vindafjord kommune	0,6
Etne kommune	0,6
Sauda kommune	0,6
Suldal kommune	0,6
Utsira kommune	0,5

Det forutsettes at satsene skal indeks-justeres. Rogaland og Hordaland fylkeskommuner søkes om med-finansiering.

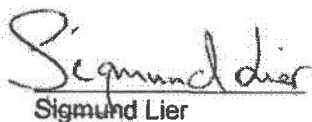
4. Selskapet fortsetter eksisterende organisering som Interkommunalt selskap. Nåværende avtaler mellom eierne og selskapet oppdateres i henhold til endret mandat.
5. Styret bes utarbeide reviderte avtaler og forslag til felles saksutredning som kan benyttes ved beslutninger i kommunestyrene.
6. Nye Haugaland Vekst og ambisjonsnivå evalueres innen våren 2020.

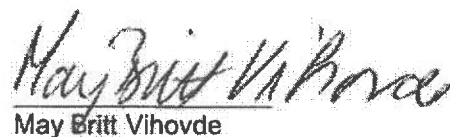
Det forelå ingen flere saker til behandling. Møtet hevet kl 10:15.

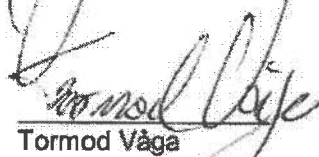
Haugesund den 20.04.2018

Representantskapet for Haugaland Vekst IKS

Jarle Nilsen

Sigmund Lier

May Britt Vihovde

Tormod Våge

Jorunn Skåden

Gerd Helen Bø

Ole Johan Vierdal

Siri Klokkestuen

Asbjørn Birkeland

Astrid Furumo

Emne **eINFO 18/1 Redegjørelse for likestilling mv. i årsberetningen**
Avsender Norges Kommunerevisorforbund (NKRF) <post@nkrf.no>
Avsender Bjørn Bråthen <bjorn.brathen@nkrf.no>
Mottaker Norges Kommunerevisorforbund (NKRF) <post@nkrf.no>
Dato 08.01.2018 11:34

Haugaland
Kontrollutvalgssekretariat IKS
Mottatt dato: 08.01.18
Journalført: 18/004/096
Arkivkode: 152

eINFO

Til NKRFs bedriftsmedlemmer

Ny eINFO er tilgjengelig på NKRFs lukkede medlemssider ↪ (www.nkrf.no/medlemssider).

eINFO 18/1 Redegjørelse for likestilling mv. i årsberetningen

Kommuner og fylkeskommuner har fortsatt plikt til å redegjøre for likestilling og diskriminering i årsberetningen. Dette ble resultatet etter at Stortinget i desember sluttet seg til et representantforslag.

Plikten til å redegjøre for likestilling og diskriminering i årsberetningen ble opprinnelig vedtatt opphevet som følge av ny likestillings- og diskrimineringslov, som trådte i kraft 1. januar 2018. Dette ble tolket å få betydning allerede fra årsberetningene for 2017, og Foreningen og god kommunal regnskapsskikk (GKRS) fulgte opp med å oppheve punkt 3.2.1 nr. 4 og 5 i KRS nr. 6 Noter og årsberetning.

På bakgrunn av et representantforslag, som ble vedtatt i Stortinget i desember, ble redegjørelsesplikten likevel videreført.

GKRS har reversert opphevelsen av de aktuelle punktene KRS nr. 6 Noter og årsberetning og justert dem i samsvar med kommuneloven.

Revisor må som tidligere påse at de pliktige redegjørelsene er gitt i årsberetningen, men vil ikke ha noe ansvar for å vurdere innholdet i redegjørelsene (utover en vurdering av konsistensen med regnskapet).

Les hele eINFO 18/1 [her >>](#) ↪

Ha en god dag!

Vennlig hilsen
Norges Kommunerevisorforbund
Telefon 23 23 97 00
Postboks 1417 Vika, 0115 Oslo
Org.nr.: 975 450 694 MVA
www.nkrf.no

Ta miljøhensyn – vurder om du virkelig må skrive ut denne e-posten!

Politikere står fritt til å fortelle fra møter bak lukkede dører

Kommunal Rapport - publisert 05.02.18

BERNT SVARER. Ordfører kan ikke pålegge politikere taushet om hva som er diskutert i et lukket politisk møte, utover det som følger av lov, slår jusprofessor Jan Fridthjof Bernt fast.

I et kommunestyremøte fikk representantene seg forelagt et krav om å undertegne en taushetserklæring før behandlingen startet. Møtet gjaldt oppsigelse av rådmann. Det har i etterkant også kommet fram at det under møtet ble foretatt en «prøveavstemning», som viste at flere var imot en slik oppsigelse. Etter at disse ble gjort gjenstand for belæring, ble det tilslutt fattet et enstemmig vedtak.

Spørsmål 1

Kan en ordfører pålegge kommunestyrerepresentantene å undertegne en erklæring om taushetsplikt i et møte, ut over den generelle taushetsplikt de allerede har som folkevalgte? Er en slik underskrevet taushetsplikt bindende for representantene under enhver omstendighet?

Bernt svarer

Vervet som folkevalgt er et personlig tillitsverv, og det er en sak mellom den folkevalgte og dem som har valgt ham eller henne, hvordan vervet utføres. Det betyr at en folkevalgt ikke kan instrueres, heller ikke om hva han eller hun forteller eller uttaler til media eller andre, verken av ordfører, administrasjonen eller av kommunestyret eller annet folkevalgt organ. Dette gjelder også der et møte i et folkevalgt organ holdes for lukkede dører.

Folkevalgte vil bare ha taushetsplikt så langt dette følger av bestemmelsen i forvaltningsloven § 13. Dette gjelder da konkrete opplysninger som kommer frem i saksdokumenter eller i møtet; om forretningshemmeligheter for private som andre vil kunne utnytte i konkurranse med vedkommende, eller om «personlige forhold» av privat karakter, **altså ikke om hvordan kommunale saksbehandlere og tjenesteytere utfører sine arbeidsoppgaver.**

Det er ordførers og rådmannens ansvar å gjøre de folkevalgte oppmerksom på om det fremkommer opplysninger som er omfattet av denne taushetsplikten. Pålegg om taushetsplikt som går ut over dette, er derimot klart ulovlig. Dette gjelder også pålegg om å skrive under taushetsløfte i mer generell form om alt som har kommet frem ved behandlingen av en sak. Slike erklæringer har ingen bindende kraft for den enkelte folkevalgte.

Det kan være gode grunner for å være tilbakeholden med å gå ut i det offentlige rom med opplysninger og synspunkter som kommer frem i et lukket møte om en slik sensitiv sak, men så lenge det ikke er tale om opplysninger av direkte personlig karakter, i praksis om helseforhold eller andre private problemer, er det i siste instans **opp til den enkelte folkevalgte å avgjøre – ut fra politiske og etiske vurderinger – hva han eller hun vil fortelle sine velgere** om det som har fremkommet og skjedd.

Spørsmål 2

Er en slik «prøveavstemning» innenfor det som loven anser som forsvarlig saksbehandling i et møte, som verken er innkalt på lovlig måte, eller hvor representantene har fått anledning til å sette seg inn i saken på forhånd?

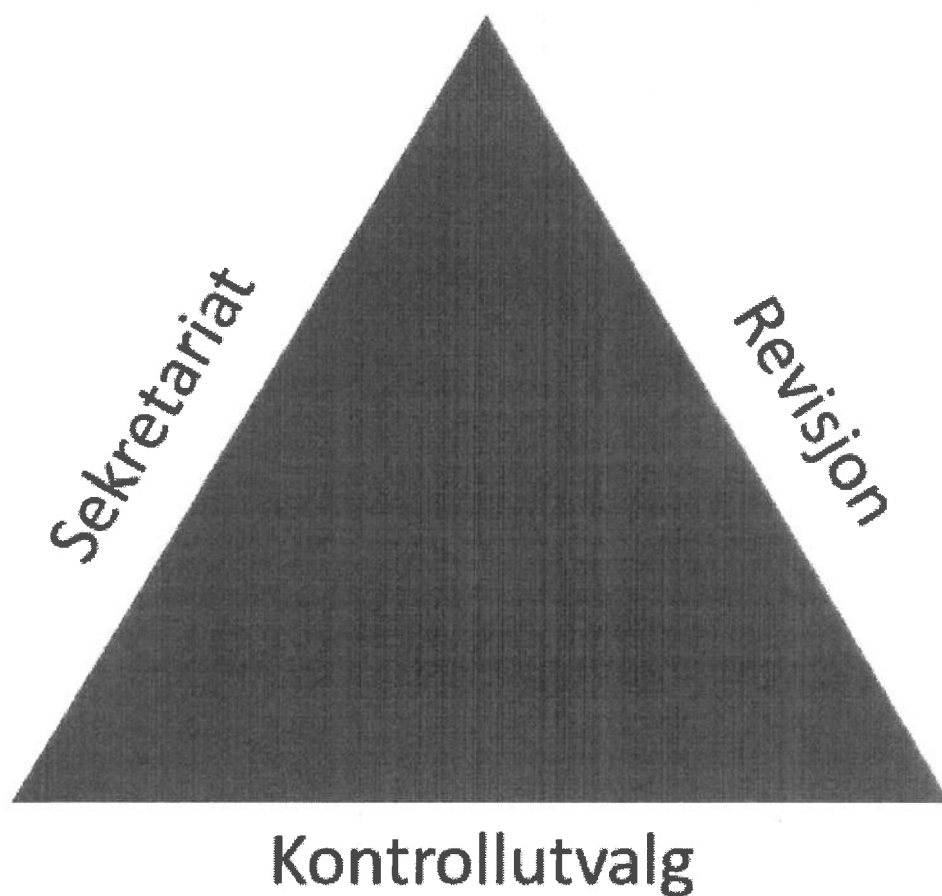
Bernt svarer

«Prøveavstemninger» er en ganske vanlig fremgangsmåte i kollegiale organer. Noen ganger brukes det for å avklare hvor mye støtte ulike alternative forslag til vedtak har blant medlemmene, slik at det er mulig for disse å vurdere om de vil samle seg om færre forslag. I andre situasjoner – slik som denne – kan begrunnelsen være at man ikke ønsker at et vedtak i en vanskelig sak skal treffes med knapt flertall, og at man ønsker å vise at i siste omgang står alle medlemmer bak det vedtaket som det viste seg hadde størst tilslutning. Prøveavstemningen kan også være utgangspunkt for en fortsatt debatt, med sikte på å få medlemmer som har stemt mot et bestemt forslag, til å endre standpunkt.

Dette er en helt legitim fremgangsmåte. Rent teknisk er en slik «prøveavstemning» ikke en votering i kommunelovens forstand, men en form for meningsytring fra medlemmene som ledd i saksbehandlingen i organet. I møteboken bør det angis at man har holdt prøveavstemning og hva som var temaet, men utfallet av denne skal ikke protokolleres.

Når man velger denne fremgangsmåten, er det ofte en underforstått forventning om at man ikke i ettertid skal fortelle om utfallet av denne, eller om egen eller andres stemmegiving. Men de folkevalgte kan heller ikke pålegges taushetsplikt om dette.

Veileder for god skikk og praksis for
kontrollutvalgssekretariatene

Innhold

Veileder for god skikk og praksis for kontrollutvalgssekretariatene.....	1
0) Forord	3
1) Innledning.....	4
2) God skikk og praksis for kontrollutvalgssekretariatene	5
3) Kort om kontrollutvalgssekretariat og deres mandat	5
4) Bestiller-utførermodellen.....	7
5) Arbeidsdeling i bestiller- utførermodellen - Sekretariatets arbeidsoppgaver	7
5.1 Administrasjon.....	8
5.2 Saksbehandling.....	9
5.3 Utredning.....	10
5.4 Rådgivning	13
5.5 Koordinere.....	14
6) Overordnede anbefalinger	14

Veileder

Hva kan kontrollutvalget forvente
av oppgaveutførelse og kompetanse
fra sekretariatet

FORUM FOR KONTROLL OG TILSYN

Innholdsfortegnelse:

1.	Arbeidsgruppens sammensetning og mandat	2
2.	Bakgrunn	2
3.	Innledning	3
3.1.	Lovkrav	3
3.2.	Kontrollutvalgsboken	3
3.3.	Lovutvalget (NOU 2016:4) om sekretariatene	5
4.	Oppgaveutførelse	5
4.1.	Tilgjengelighet og bemanning	5
4.2.	Kontrollutvalget som oppdragsgiver	6
4.3.	Analyse og plan for forvaltningsrevisjon og selskapskontroll	6
4.4.	Bestiller/utfører modell	8
4.5.	Forberedelse av møte i kontrollutvalget	10
4.6.	Saksbehandling	12
4.7.	Utsending av møteinnkalling	14
4.8.	Avvikling av møte i kontrollutvalget	15
4.9.	Etterarbeid etter møte i kontrollutvalget	15
4.10.	Henvendelser til kontrollutvalget	16
4.11.	Valg av revisjonsordning	16
4.12.	Valg av revisor	17
4.13.	Valg av sekretariatsordning	18
4.14.	Valg av sekretær	19
4.15.	Årsmelding for kontrollutvalget	19
4.16.	Folkevalgtopplæring for kontrollutvalget	19
4.17.	Målform	21
5.	Aktuelle lenker	21

Forslaget til ny kommunelov bidrar til styrket egenkontroll | Norges Kommunerevisorforbund

NKRF er i all hovedsak fornøyd med regjeringens forslag, som støtter opp om mange av forbundets synspunkter.

Forslaget til ny kommunelov bidrar til styrket egenkontroll

19.03.2018

NKRF er i all hovedsak fornøyd med regjeringens forslag, som støtter opp om mange av forbundets synspunkter.

Kommunal- og
moderniseringsminister
Monica Mæland (H)
Foto: KMD/Flickr

Kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland (H) presenterte forslaget til ny kommunelov fredag 16. mars. Hun framhevet at forslaget legger opp til å lovfeste det kommunale selvstyret. Forslaget framstår som modernisert med klart språk og lettere tilgjengelig enn dagens lov, som etter hvert bærer preg av å være «flikket» en del på siden den trådte i kraft i 1993.

Styreleder Per Olav Nilsen i NKRF er i all hovedsak fornøyd med forslaget. NKRF vil imidlertid følge opp en del forhold i forbindelse med Stortingets behandling av lovforslaget, og ikke minst i det påfølgende forskriftsarbeidet.

Økonomiforvaltning mv.

Av viktige forslag knyttet til bestemmelser om økonomiforvaltning mv. kan nevnes at regjeringen foreslår å utvide låneadgangen, ved at det åpnes for å lånefinansiere investeringstilskudd til andre kommuner og kommunalt eide selskaper på områder hvor kommunene har et lovpålagt ansvar. Det foreslås imidlertid en beløpsmessig begrensning i kommunens låneadgang ut fra eierandel.

NKRF er tilfreds med at regjeringen følger opp lovutvalgets forslag til en klarere beregningsmodell for minste tillatte låneavdrag. NKRF har ved flere anledninger tatt opp med departementet at dagens regulering gir grunnlag for flere ulike beregningsmodeller, og at en modell lik den regjeringen nå foreslår gir en mer forsvarlig avdragsprofil på kommunens lånegjeld.

Vi noterer også at regjeringen, i tråd med vår høringsuttalelse, foreslår å begrense låneadgangen ved innfrielse av garantiansvar til kausjoner.

Regnskapsrevisjon

Lovforslaget er i all hovedsak i samsvar med NOU-en. I høringsuttalelsen viste NKRF til pågående arbeid med ny revisorlov og viktigheten av at det ikke blir unødvendige forskjeller i reglene om revisjon i kommuneloven og revisorloven. NKRF ser derfor positivt på at departementet signaliserer at det kan bli aktuelt med en nærmere vurdering av disse bestemmelsene i forbindelse med endringene i revisorloven.

Styreleder Per Olav Nilsen, NKRF

NKRF er også tilfreds med den foreslåtte utvidelsen av regnskapsrevisors oppgaver når det gjelder bevilgningskontroll og forenklet etterlevelseskontroll. Vi støtter regjeringen i at disse oppgavene må utvikles nærmere gjennom god kommunal revisjonsskikk.

Forvaltningsrevisjon

Regjeringen foreslår, i strid med NKRFs høringsuttalelse, å oppheve dagens krav om årlig forvaltningsrevisjon. Dette begrunnes med at det må være rom for at omfanget av forvaltningsrevisjon kan tilpasses til den enkelte kommunen, ut i fra kommunens størrelse, kompleksitet og risikoforhold. Det presiseres imidlertid viktigheten av at kommunene gjennomfører forvaltningsrevisjon regelmessig. Det presiseres også at kravet om en plan for forvaltningsrevisjon må forstås som et krav om å gjennomføre forvaltningsrevisjoner.

Sertifisering av revisor. Nasjonal kvalitetskontroll

Lovforslaget slutter seg i hovedsak til lovutvalgets vurderinger om ikke å innføre lovbestemt sertifisering av kommunale revisorer og en statlig tilsynsordning. Videre sies det at det er behov for mer utredning dersom en nasjonal kvalitetskontrollordning skal innføres. Dette er temaer som NKRF vil ha til vurdering i det videre arbeidet med lov og forskrift.

Kontrollutvalget og kontrollutvalgssekretariatet

Regjeringen foreslår å øke minste antall medlemmer i kontrollutvalget fra tre til fem. Dessuten foreslås det en ny bestemmelse om at lederen av kontrollutvalget ikke kan være medlem av samme parti som ordføreren. Valgbarehetsreglene foreslås utvidet i tråd med lovutvalgets forslag. Dvs. at personer som har en ledende stilling eller som er medlem eller varamedlem av styret eller bedriftsforsamlingen, i et selskap som kommunen har eierinteresser i, ikke vil være valgbar til kontrollutvalget.

Regjeringen foreslår ingen endringer i kontrollutvalgssekretariatets oppgaver eller hvem som kan være sekretariat for kontrollutvalget. Det foreslås heller ingen formelle krav til sekretariatets kompetanse eller krav til størrelsen på sekretariatet.

Flere høringsinstanser hadde innvendinger mot lovforslagets omtale av grensegangen mellom sekretariatets og revisjonens oppgaver. NKRF er tilfreds med at dette klargjøres i lovproposisjonen, hvor det bl.a. sies at *lovforslaget, som er en videreføring av gjeldende rett, ikke forbyr sekretariatet å innhente informasjon og vurdere denne opp mot et regelverk, vedtak og liknende. Det vil tvert imot kunne være saker eller sakstyper hvor dette er en naturlig arbeidsoppgave for sekretariatet.*

Kommunenes styring og kontroll med ekstern virksomhet

Regjeringen foreslår å lovfeste krav om eierskapsmelding. Meldingen skal inneholde en oversikt over alle kommunens aksjeselskaper, interkommunale samarbeid etter IKS-loven, samvirkeforetak, kommunale oppgavefellesskap, vertskommunesamarbeid og kommunale foretak (men ikke stiftelser). Eierskapsmeldingen bør inneholde kommunens overordnede prinsipper for eierstyring og prinsippene for eierstyringen av den enkelte enhet, formålet med den enkelte enhet samt en omtale av virksomheten i hver enhet.

NKRF støtter regjeringen i at det er behov for å styrke kommunens kontroll med ekstern virksomhet som utfører kommunale oppgaver. Sammenliknet med gjeldende rett foreslås innsynsretten til også å omfatte andre virksomheter som utfører oppgaver på vegne av kommunen eller fylkeskommunen.

Innsynsretten skal omfatte all informasjon som er nødvendig for at kommunen skal kunne kontrollere at selskapets forpliktelser etter kontrakten blir oppfylt. Dette vil omfatte selskapets overholdelse av både kommuneplikter og aktørplikter. Den lovfestede innsynsretten bør imidlertid begrenses til det som er nødvendig for å undersøke om kontrakten er oppfylt. Dersom det er ønskelig eller behov for innsyn i andre forhold, må det derfor spesifiseres i avtalen. Innsynsretten må også begrenses til kun å omfatte de delene av virksomheten som utfører et oppdrag for kommunen. Retten åpner opp for inspeksjoner som er nødvendige for å kontrollere at kontrakten blir oppfylt og at kommuneplikter og aktørplikter i lovverket blir oppfylt.

Regjeringen foreslår at kravet om god kommunal revisjonsskikk også vil gjelde for eierskapskontrollen. Dette innebærer at det kun vil være revisor som kan utføre eierskapskontroll på vegne av kontrollutvalget. Kontrollutvalget og kontrollutvalgssekretariatet vil imidlertid på sin side ha som oppgave å planlegge og bestille eierskapskontroller, slik arbeidsdelingen etter gjeldende rett er for forvaltningsrevisjoner. Forslaget begrunnes med at det vil bidra til å styrke kvaliteten på eierskapskontrollen samtidig som den gir en klarere rollefordeling.

Internkontroll

Den foreslåtte internkontrollbestemmelsen er mer omfattende og detaljert enn dagens bestemmelse. Intensjonen med den nye bestemmelsen er at denne i hovedsak skal erstatte internkontrollbestemmelser i særlovgivningen. I lovproposisjonen sies det at forslaget *må inkludere en opphæving av de fleste internkontrollbestemmelser med kommuneplikter i særlovgivningen.*

Kommunedirektøren, som er lovforslagets betegnelse på administrasjonssjefen (rådmannen), er ansvarlig for internkontrollen, og skal minst én gang i året rapportere til kommunestyret om internkontroll og om resultater fra statlig tilsyn.

Statlig tilsyn

Det foreslås at kommunene får partsrettigheter i alle faser av et tilsyn. Fylkesmannen får en tydeligere rolle i å følge opp og ha dialog med kommunene. Det legges også opp til en sterkere samordning mellom det statlige tilsynet og kommunenes egenkontroll. NKRF er tilfreds med at statlige tilsynsmyndigheter gis en plikt til å ta hensyn til det samlede statlige tilsyn med den enkelte kommune og fylkeskommune, og til relevante forvaltningsrevisjonsrapporter i sin planlegging, prioritering og gjennomføring av tilsyn. Videre skal tilsynsmyndighetene ikke prioritere et tilsyn med samme tema som er planlagt eller nylig gjennomført forvaltningsrevisjon, med mindre det foreligger særlige grunner.

Relaterte artikler:

- En ny og moderne kommunelov (KMD)
- Prop. 46 L (2017–2018) Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) (KMD)
- NOU 2016: 4 Ny kommunelov
- NKRFs høringsuttalelse til NOU 2016: 4 Ny kommunelov

SAKSGANG		
Utvalg	Møtedato	Saksnummer
Kontrollutvalget	07.05.18	08/18
Formannskapet	16.05.18	
Kommunestyret	20.06.18	

Saksansvarlig:	Arkivkode:	Arkivsak:
Odd Gunnar Høie	212	

SAUDA KOMMUNE - UTTALE TIL REGNSKAPET FOR 2017

Saksvedlegg:

1. Forslag til uttalelse til årsregnskapet 2017 fra kontrollutvalget
2. Revisjonsberetning for 2017, datert 16.04.18 – fra KPMG AS v/Roald Stakland
3. Hovedoversiktene i regnskapet for 2017
4. Årsmelding 2017 (eget hefte)

Bakgrunn:

I Forskrift om kontrollutvalg § 7 heter det at kontrollutvalget skal gi en uttalelse om årsregnskapet før det blir vedtatt av kommunestyret. Uttalelsen blir gitt til kommunestyret, men formannskapet skal ha mottatt en kopi av uttalelsen tidnok til at det kan tas hensyn til den før dette organet gir innstilling om årsregnskapet til kommunestyret. Regnskapet må derfor først legges frem for kontrollutvalget.

Kontrollutvalgsforskriften § 8 sier at kontrollutvalget skal se til at revisor sine merknader i forhold til regnskapet (revisjonsrapport) blir fulgt opp.

Grunnlaget for kontrollutvalgets uttalelse

Grunnlaget for kontrollutvalgets behandling av årsregnskapet er Sauda kommunes årsregnskap for 2017 m/noter, revisjonsberetning, revisors årsoppgjørsbrev/rapport og rådmannens årsmelding.

Regnskapet

Årsregnskap viser et **brutto driftsresultat** (forholdet mellom driftsutgifter inkl. avskrivninger og driftsinntekter inkl. skatteinntekter og rammeoverføringer) på 2 mill. mot revidert budsjett på 8,3 mill.

Netto driftsresultat er det samme som brutto driftsresultat justert for finansinntekter og finanskostnader. Netto driftsresultat ble 5,8 mill. Det utgjør 1,1 %, som er under det anbefalte nivået på 1,75 %. I fjor var resultatet på 0,9 %.

Sum utgifter i investeringsregnskapet var på 36,7 mill. Justert for finansieringstransaksjoner og inntekter var finansieringsbehovet på 35,5 mill. Investeringsregnskapet er ikke gjort opp i balanse, men har et udekket/udisponert beløp på 4,5 mill.

Totalt sett er regnskapet gjort opp med et regnskapsmessig merforbruk/underskudd på kr 1,7 mill. og et underskudd i investeringer på 4,5 mill.

Noter

For at regnskapet skal gi leserne så god informasjon som mulig, er det viktig at tallene i regnskapet blir supplert med noter som gir tydelig henvisning til hvilke element i årsregnskapet de knytter seg til.

Årsmelding

Etter loven skal det legges fram en årsmelding som skal gi opplysninger om forhold som ikke går fram av regnskapet og som er viktige i vurderingen av kommunens økonomiske situasjon og resultatet av virksomheten, samt om andre forhold av vesentlig betydning for kommunen.

Årsmeldingen skal ifølge årsregnskap- og årsberetningsforskrifta være klar innen 31. mars.

Det er krav om at rådmannen skriver noe om hva som er gjort eller om de planer som er laget innenfor arbeidet med **internkontroll** og arbeidet med å heve **etikken** i kommunen. Det skal også skrives noe om faktiske tilstand når det gjelder **likestilling** i kommunen.

Årsrapporten gir utfyllende opplysninger til det talmateriale som går fram av regnskapet.

I årsrapporten har rådmannen kommet med mellom annet følgende kommentar om økonomien:

I 2017 har organisasjonen vidareført arbeidet med rapportering og budsjettkontroll. Rådmannen meiner at dette bidrege til god budsjettdisiplin i organisasjonen, men til tross for dette har me ikkje nådd alle økonomiske mål for 2017. Rekneskapen totalt sett er gjort opp med eit underskot på om lag kroner 1 750 000,-. Dette har fleire grunnar som blir omtalt i denne meldinga.

Skatteinntekter formues- og inntektsskatt utgjør 135,8 millioner mot budsjettert 138 millioner kroner. En svikt iht. budsjett på kr. 2,2 millioner.

Eiendomsskatten i 2017 var på 38,8 millioner mot 40,5 millioner i 2016. Også her viser det ein nedgong på 1,7 million kroner. Nedgongen her kjem frå eigedomsskatt på kraft. Nedgongen held fram i 2018.

Gjennom året har kontroll med dei økonomiske rammene i tenesteområda for det meste vore god. Det er ei krevjande øving å stramma inn samstundes som Sauda kommune skal levera gode tenester. Det har vore eit overforbruk på lønn innanfor ein del områder. Overforbruket er omtala i denne meldinga.

Generelt om innholdet i en revisorberetning

Forbehold brukes når revisor ønsker å gjøre kommunestyret oppmerksom på forhold som påvirker revisor sin konklusjon av regnskapet. Presiseringer brukes når revisor ønsker å gjøre kommunestyret oppmerksom på forhold som ikke påvirker revisor sin konklusjon om regnskapet totalt sett.

Revisors revisjonsberetning og årsoppgjørsbrev

Revisor har avlagt såkalt «ren» melding, dvs. uten forbehold eller presiseringer. Revisor konkluderer med at:

"Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til Sauda kommune per 31. desember 2017, og av resultatet for regnskapsåret som ble avsluttet

per denne datoen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge”.

Dersom utvalget mener det er vesentlige forhold som er av en slik betydning at det gir grunnlag for merknader eller kommentarer, kan dette tas inn i uttalelsen eller at utvalget vedtar en frist for tilbakemelding om at påpekte forhold er rettet opp av administrasjonen.

Kontrollutvalgets uttalelse

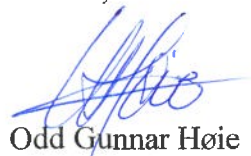
På bakgrunn av tilsendte dokumenter har sekretariatet utarbeidet et forslag til uttalelse til regnskapet for 2017 (vedlegg 1). Det vil bli gitt utfyllende opplysninger fra rådmann og revisor til dokumentene i møtet.

Kontrollutvalget må vurdere om det er forhold i regnskapet de vil kommentere i sin uttalelse til kommunestyret, basert på dokumentene og orienteringen gitt i møtet.

SEKRETARIATETS FORSLAG TIL VEDTAK:

Kontrollutvalget vedtar vedlagte uttalelse til Sauda kommunes årsregnskap for 2017 slik den foreligger/ med disse endringene/ med disse tilleggene....

Aksdal, 27.04.18

Odd Gunnar Høie
Seniorrådgiver/utvalgssekretær

Til kommunestyret i Sauda

Kontrollutvalgets uttalelse til Sauda kommunes årsregnskap for 2017

Innledning

Kontrollutvalget har i møte 07.05.18, sak 08/18 behandlet Sauda kommunes årsregnskap for 2017. Årsregnskapet består av driftsregnskap, investeringsregnskap balanseregnskap, økonomiske oversikter, noteopplysninger og pliktige budsjettopplysninger.

Grunnlaget for uttalelsen

Grunnlaget for kontrollutvalgets behandling av kommunens årsregnskap er det avlagte årsregnskapet med noter, revisjonsberetning og rådmannens årsberetning.

I tillegg har revisor, rådmann og regnskapsansvarlig supplert kontrollutvalget med muntlig informasjon om aktuelle problemstillinger under behandlingen av årsregnskapet i kontrollutvalget.

Kontrollutvalgets uttalelse:

Sauda kommunes årsregnskap for 2017 er gjort opp med et regnskapsmessig underskudd på kr 1,7 millioner.

Kontrollutvalget har merket seg at årsregnskapet viser et positivt netto driftsresultat med 5,8 million kroner, som utgjør 1,1 % av driftsinntektene. Det er et litt bedre resultat enn i fjor, da det var 0,9 %. Resultatet i år og i fjor er allikevel under teknisk beregningsutvalg sitt anbefalte nivå på 1,75 %. I tillegg viser investeringsregnskapet et udekket/udisponert beløp på 4,5 millioner.

Under tilvising til utvalgets egen gjennomgang av regnskapsdokumentene og revisjonsberetningen, mener kontrollutvalget at årsregnskapet totalt sett gir et forsvarlig uttrykk for resultatet av kommunens virksomhet i 2017 og for kommunen sin økonomiske stilling pr. 31.12.17.

Kontrollutvalget i Sauda har ikke andre merknader til Sauda kommunes årsregnskap ut over det som går fram ovenfor, av revisor sin revisjonsberetning og økonomisjefens uttalelse i årsberetningen.

Sauda, 07.05.18

Alan G. Thompson
Leder av kontrollutvalget

Kopi: Formannskapet

KPMG AS
Karmsundgata 72
N-5529 Haugesund

Telephone +47 04063
Fax +47 52 70 37 70
Internet www.kpmg.no
Enterprise 935 174 627 MVA

2

Til kommunestyret i Sauda kommune

Melding frå uavhengig revisor

Fråsegn om revisjonen av årsrekneskapen

Haugaland
Kontrollutvalgssekretariat IKS

Mottatt dato: 24.04.18
Journalført: 18/128/oglu
Arkivkode: 212

Konklusjon

Vi har revidert Sauda kommune sin årsrekneskap som viser kr 316 102 651 til fordeling drift og eit rekneskapsmessig merforbruk på kr 1 749 349. Årsrekneskapen er samansett av balanse per 31. desember 2017, driftsrekneskap og investeringsrekneskap og økonomiske oversiktar for rekneskapsåret avslutta per denne datoen og notar til årsrekneskapen, medrekna eit samandrag av viktige rekneskapsprinsipp.

Etter vår meining er årsrekneskapen som følgjer med, gitt i samsvar med lov og forskrifter og gjev ein dekkande framstilling av Sauda kommune si finansielle stilling per 31. desember 2017, og av resultat for rekneskapsåret som vart avslutta per denne datoen, i samsvar med lov, forskrift og god kommunal rekneskapsskikk i Noreg.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Noreg, medrekna dei internasjonale revisjonsstandardane International Standards on Auditing (ISA-ane). Våre oppgåver og plikter etter desse standardane er beskrivne i *Revisor sine oppgåver og plikter ved revisjon av årsrekneskapen*. Vi er uavhengige av kommunen slik det er krav om i lov og forskrift, og har oppfylt dei andre etiske pliktene våre i samsvar med desse krava. Etter vår oppfatning er innhenta revisjonsbevis tilstrekkeleg og formålstenleg som grunnlag for konklusjonen vår.

Ytterlegare informasjon

Rådmannen er ansvarleg for ytterlegare informasjon. Ytterlegare informasjon omfattar kommunen si årsmelding, men inkluderer ikkje årsrekneskapen og revisjonsmeldinga.

Vår fråsegn om revisjonen av årsrekneskapen dekkjer ikkje ytterlegare informasjon, og vi attesterer ikkje den ytterlegare informasjonen.

I samband med revisjonen av årsrekneskapen er det oppgåva vår å lese den ytterlegare informasjonen for å vurdere om det er vesentleg inkonsistens mellom denne og årsrekneskapen eller kunnskap vi har opparbeidd under revisjonen, eller om han tilsynelatande inneheld vesentleg feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den ytterlegare informasjonen inneheld vesentleg feilinformasjon er vi pålagde å rapportere det. Vi har ikkje noko å rapportere i så måte.

Rådmannen sitt ansvar for årsrekneskapen

Rådmannen er ansvarleg for å utarbeide årsrekneskapen i samsvar med lov og forskrifter, og for at han gjev ein dekkande framstilling i samsvar med lov, forskrift og god kommunal rekneskapsskikk i Noreg. Rådmannen er også ansvarleg for naudsynt intern kontroll for å kunne utarbeide ein rekneskap som ikkje inneheld vesentleg feilinformasjon, verken som følgje av misleg framferd eller feil som ikkje er tilsikta.

Revisor sine oppgåver og plikter ved revisjon av årsrekneskapen

Målet med revisjonen er å oppnå tryggande sikkerheit for at årsrekneskapen totalt sett ikkje inneheld vesentleg feilinformasjon, verken som følgje av feil eller misleg framferd, og å gi ei revisjonsmelding som inneheld konklusjonen vår. Tryggande sikkerheit er ein høg grad av tryggleik, men ingen garanti for at ein revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Noreg, og ISA-ane, alltid vil avdekke vesentleg feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følgje av misleg framferd eller feil som ikkje er tilsikta. Feilinformasjon blir vurdert som vesentleg dersom han, åleine eller samla, innanfor rimelege grenser kan forventast å påverke økonomiske avgjerder som brukarane tar basert på årsrekneskapen.

Offices in:

KPMG AS, a Norwegian limited liability company and member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative ("KPMG International"), a Swiss entity.

Statsautoriserte revisorer - medlemmer av Den norske Revisorforening

Oslo	Elverum	Mo i Rana	Stord
Alta	Finnsnes	Moide	Straume
Arendal	Hamar	Skien	Tromsø
Bergen	Haugesund	Sandefjord	Trondheim
Bodo	Knarvik	Sandnessjøen	Tynset
Drammen	Kristiansund	Stavanger	Ålesund

Som del av ein revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Noreg, og ISA-ane, utøver vi profesjonelt skjønn og viser profesjonell skepsis gjennom heile revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentleg feilinformasjon i årsrekneskapen, enten det skuldast misleg framferd eller feil som ikkje er tilsikta. Vi utformar og gjennomfører revisjonshandlingar for å handtere slike risikoar, og hentar inn revisjonsbevis som er tilstrekkeleg og formålstenleg som grunnlag for konklusjonen vår. Risikoen for at vesentleg feilinformasjon som følgje av misleg framferd ikkje blir avdekket, er høgare enn for feilinformasjon som skuldast feil som ikkje er tilsikta, sidan misleg framferd kan innebære samarbeid, forfalsking, bevisste utelatingar, urette framstillingar, eller brot på interne kontrollrutinar.
- opparbeider vi oss ei forståing av intern kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlingar som er formålstenlege etter tilhøva, men ikkje for å gi uttrykk for ei meining om effektiviteten av kommunen sin interne kontroll.
- evaluerer vi om rekneskapsprinsippa som er brukte, er formålstenlege, og vurderer om rekneskapsestimata og tilhøyrande noteopplysningar som er utarbeidde av rådmannen, er rimelege.
- evaluerer vi den totale presentasjonen, strukturen og innhaldet, inkludert tilleggsopplysningane, og om årsrekneskapen representerer dei underliggjande transaksjonane og hendingane på ein måte som gjev ein dekkande framstilling.

Vi kommuniserer med kontrollutvalet og rådmannen mellom anna om det planlagde omfanget av revisjonen og til kva tid revisjonsarbeidet skal utførast. Vi utvekslar også informasjon om tilhøve av betyding som vi har avdekket i løpet av revisjonen, samt om eventuelle svakheiter av betyding i den interne kontrollen.

Utsegn om andre lovmessige krav

Konklusjon om budsjett

Basert på revisjonen vår av årsrekneskapen slik den er beskriven ovanfor, meiner vi at dei disposisjonar som ligg til grunn for rekneskapen i det alt vesentlege er i samsvar med budsjettvedtak, og at budsjettbeløpa i årsrekneskapen stemmer med regulert budsjett.

Konklusjon om årsmeldinga

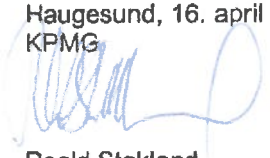
Basert på revisjonen vår av årsrekneskapen slik den er beskriven ovanfor, meiner vi at opplysningane i årsmeldinga om årsrekneskapen er konsistente med årsrekneskapen og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på revisjonen vår av årsrekneskapen slik den er beskriven ovanfor, og kontrollhandlingar vi har funne nødvendige etter internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikkje er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», meiner vi at rådmannen har oppfylt plikta si til å sørgje for ordentleg og oversiktleg registrering og dokumentasjon av kommunen sine rekneskapsopplysningar i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Noreg.

Haugesund, 16. april 2018

KPMG

Roald Stakland
Statsautorisert revisor

Årsregnskap 2017 for Sauda kommune

Hovedoversikter
Investeringsregnskap
Driftsregnskap per ansvar
Balanseregnskap
Noter

Innledning

Økonomisjefen presenterer med dette årsregnskapet for Sauda kommune. Regnskapet for Sauda havnekaske er inkludert i kommunens totale regnskap.

I tillegg til alle obligatoriske hovedoversikter og bilag, noter og utfyllende kommentarer, vedlegges selve regnskapet til Sauda kommune. Dette regnskapet består av et investeringsregnskap, et driftsregnskap og et balanseregnskap.

Regnskapet til Sauda kommune presenteres i overensstemmelse med den interne kontoplan som er bestemt, og som er brukt ved behandlingen av budsjettet for 2017. Den interne kontoplanen er bygget opp av et ansvar, art – og funksjonsbegrep. Dimensjonene funksjon og art utgjør den obligatoriske eksterne kontoplanen etter Kostra, og som er den kontostrengen som rapporteres til Statistisk Sentralbyrå.

Regnskapet presenteres i en fullstendig tallversjon.

Kort om regnskapsresultatet for 2017:

Driftsregnskapet for Sauda kommune viser et underskudd i underkant av 1,75 millioner kroner for 2017.

Investeringsregnskapet er fullfinansiert, og viser et merforbruk i underkant av 4,45 millioner kroner. Årsaken ligger i for mye overført mellom år 2017/2018.

Endringen i kommunens arbeidskapital for 2017 er i år positiv med kr. 3,3 millioner. Ubrukte lånemidler per 31.12. 2017 utgjør 66,7 millioner kroner. Situasjonen er fortsatt alvorlig og anstrengt for Sauda kommune.

Regnskapsprinsipper:

Generelt:

Lov om endring i lov om kommuner og fylkeskommuner av 7. juli 2000 trådte i kraft 1. januar 2001. Endringene gjelder i hovedsak lovens regler om økonomisk planlegging og forvaltning.

Kommunal- og regionaldepartementet er gitt myndighet til å fastsette forskrifter i medhold av kommuneloven:

- Forskrift om årsbudsjett.
- Forskrift om årsregnskap og årsberetning
- Forskrift om rapportering fra kommuner og fylkeskommuner.
- Forskrift om garantistillelse
- Forskrift om finansforvaltning

Forskrift om finansforvaltning inneholder en bestemmelse om at kommunene i løpet av 2001 skal utarbeide et eget finansreglement. Sauda kommune har utarbeidet et slikt reglement

som ble vedtatt første gang i kommunestyret 13. desember 2001. Siste vedtak av finansreglementet ble gjort i 2015 (045/2015)

Regnskapet skal presenteres i fire obligatoriske hovedoversikter.

Hovedoversikt drift viser hovedtall etter artsbegrepet - altså etter type inntekt og utgift. Differanse mellom driftsinntekter og driftsutgifter inklusiv avskrivninger, framkommer som et **brutto** driftsresultat. Etter eksterne finansinntekter og finansutgifter samt motpost avskrivninger framkommer det et **netto** driftsresultat. Etter at interne finanstransaksjoner er ført, framkommer det et regnskapsmessig merforbruk/mindreforbruk.

Driftsregnskapet skal omfatte:

- Alle løpende inntekter og innbetalinger i året.
- Løpende inntekter og innbetalinger avsatt i tidligere regnskapsår som er anvendt i regnskapsåret.
- Anvendelse av midler som nevnt i nr. 1 og 2 i driftsregnskapet, herunder avsetning av slike midler for anvendelse i senere regnskapsår og til finansiering av investeringer i årets investeringsregnskap.

Hovedoversikt investering viser tradisjonelle investeringer pluss diverse finanstransaksjoner. I utgangspunktet skal disse være finansiert full ut. Er det en ubalanse mellom finansieringsbehov og finansiering, framkommer differansen som udekket/udisponert.

Investeringsregnskapet skal omfatte:

- Bruk av lånemidler
- Inntekter og innbetalinger knyttet til investeringsprosjekter
- Øvrige inntekter og innbetalinger som ikke er løpende
- Inntekter og innbetalinger som nevnt under 1-3 avsatt i tidligere regnskapsår som er anvendt i regnskapsåret
- Inntekter i driftsregnskapet anvendt for investeringer i årets investeringsregnskap
- Utlån, forskotteringer og tiltak av investeringsmessig karakter
- Øvrige finansieringstransaksjoner knyttet til utlån og forskotteringer.

Kostra:

Det regnskap som avlegges, er satt opp etter Kostra forskriftene. Forskriften om rapportering fra kommuner og fylkeskommuner gjelder kommuners og fylkeskommuners avgivelse av løpende informasjon om ressursbruk og tjenesteproduksjon til bruk i nasjonale informasjonssystemer, herunder til offisiell statistikk. Det er dette som blir benevnt KOSTRA (Kommune Stat Rapportering).

Nasjonale informasjonssystemer bygger på regnskaps- og tjenesterapporter fra kommuner og fylkeskommuner til statlige myndigheter og skal tjene til bedre grunnlag for analyse, planlegging og styring, både nasjonalt og lokalt.

Finansielt regnskapssystem.

Regnskapet er som før et finansielt regnskapssystem. Det vil si at alle utgifter ved anskaffelse av innsatsfaktorer skal vises, og all tilgang på og bruk av midler skal vises.

Etter forskriftene står kommunene fritt til å bygge opp sitt eget internregnskap.

Regnskapet for 2017 blir avlagt etter kommunens internkontoplanen, og i overensstemmelse med hvordan kommunen var budsjettmessig organisert i 2017.

Anordningsprinsippet:

Anordningsprinsippet vil si at alle kjente utgifter og inntekter skal tas med i regnskapet for vedkommende år, enten de er betalt eller ikke.

Brutto prinsippet:

Alle utgifter og inntekter skal budsjetteres og regnskapsføres brutto. Dette gjelder også for de interne finansieringstransaksjonene. Det skal således ikke gjøre fradrag for tilhørende inntekter og utgiftsposter. Heller ikke inntekstpostene skal framstå med fradrag for eventuelle utgiftsposter.

God kommunal regnskapsskikk:

Årsregnskapet skal føres i overensstemmelse med god kommunal regnskapsskikk, både når det gjelder selve regnskapsføringen og når det gjelder den økonomiske informasjonen årsregnskapet gir.

Det er nedsatt en forening for god kommunal regnskapsskikk, som etter hvert vil utarbeide diverse kommunale regnskapsstandarder.

Klassifisering av gjeld:

Langsiktig gjeld er knyttet til formålene i kommuneloven §50. All annen gjeld er kortsiktig gjeld. Neste års avdrag på lån inngår i anleggsmidler og neste års avdrag på lån inngår i langsiktig gjeld. Langsiktig gjeld er vurdert til opptakskost. Kortsiktig gjeld er vurdert til høyeste av opptakskost og virkelig verdi.

Vurderingsregler:

Vurderingsreglene er hjemlet i forskrift om årsregnskap og årsberetning § 8.

Følgende er lagt til grunn:

I balanseregnskapet er anleggsmidler eiendeler bestemt til varig eie og bruk for kommunen. Andre eiendeler er omløpsmidler.

Omløpsmidler skal vurderes til lavest av anskaffelsesverdi og virkelig verdi. Markedsbaserte finansielle omløpsmidler skal vurderes til virkelig verdi.

Anleggsmidler skal vurderes til anskaffelseskost. Anleggsmidler inndeles i tre kategorier; realobjekter, finansielle anleggsmidler, og immatrielle anleggsmidler.

Realobjekter er fast eiendom, bygninger, anlegg, inventar, utstyr, transportmidler og maskiner.

Realobjekter som har begrenset økonomisk levetid, skal avskrives med like store årlige beløp over levetiden til anleggsmiddelet. Følgende avskrivningsperioder legges til grunn:

- 5 år: Edb-utstyr, kontormaskiner og lignende.
- 10 år: Anleggsmaskiner, maskiner, inventar og utstyr, verktøy og transportmidler.
- 20 år: Brannbiler, parkeringsplasser, trafikklys, tekniske anlegg (VAR), renseanlegg, pumpestasjoner, forbrenningsanlegg og lignende.
- 40 år: Boliger, skoler, barnehager, idrettshaller, veier, ledningsanlegg og lignende.
- 50 år: Forretningsbygg, lagerbygg, adm.bygg, sykehjem/institusjoner, kulturbygg, brannstasjoner og lignende.

Avskrivningene skal starte senest året etter at anleggsmiddelet er anskaffet eller tatt i bruk i virksomheten.

Kjøp av varige driftsmidler med økonomisk levetid ut over tre år, og en anskaffelsesverdi større enn kr. 100.000,- blir ført i investeringsregnskapet, og aktivert i balansen.

Med finansielle anleggsmidler menes obligasjoner, aksjer/andeler, fond og utlån som ikke inngår i en markedsbaserte portefølje som har en løpetid på mer enn ett år.

Sauda kommune har sine pengemarkedsfond og obligasjonsfond plassert hos SPV finansforvaltning. Dette har vi hatt siden i slutten av juli 2014. Kommunens plasseringer i pengemarkedsfond og obligasjonsfond i SPV finansforvaltning er å betrakte som markedsbaserte verdipapiret, og er ført opp med virkelig verdi/kurs. Kommunens aksjer i balanse under kapittel 221 er å betraktet som finansielle aktiva, og er oppført med pålydende.

Sauda, 13. februar 2018

Rune Kloster Tvedt
Rådmann

Roy Ove Kvernenes
Økonomisjef

Økonomisk oversikt 2017

Drift

Investering

1 Sauda kommune - 2017

08.02.2018

Økonomisk oversikt - drift	Regnskap 2017	Reg. budsjett	Oppr.budsjett	Regnskap 2016
Driftsinntekter				
Brukerbetalinger	12.451.132,50	13.229.560,00	13.600.898,00	13.195.780,00
Andre salgs- og leieinntekter	74.105.653,26	72.732.608,00	72.732.608,00	68.847.007,51
Overføringer med krav til motytelse	64.000.481,60	55.526.082,00	55.062.282,00	66.204.388,57
Rammetilskudd	143.289.175,09	139.909.000,00	139.909.000,00	142.210.623,00
Andre statlige overføringer	33.175.615,00	28.399.106,00	28.399.106,00	31.121.313,00
Andre overføringer	142.391,00	0,00	0,00	134.421,00
Skatt på inntekt og formue	118.808.035,39	138.000.000,00	138.000.000,00	130.299.214,00
Eiendomsskatt	38.870.243,67	39.200.000,00	39.200.000,00	40.477.999,74
Andre direkte og indirekte skatter	24.018.732,00	6.597.000,00	6.597.000,00	6.597.732,00
Sum driftsinntekter	508.861.459,51	493.593.356,00	493.500.894,00	499.088.478,82
Driftsutgifter				
Lønnsutgifter	273.436.743,88	260.714.190,00	259.990.140,00	266.309.682,00
Sosiale utgifter	65.434.368,69	74.066.166,00	64.805.446,00	63.683.956,66
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	74.907.037,44	64.359.035,00	64.832.960,00	68.909.635,59
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	35.073.179,17	34.689.432,00	34.543.432,00	35.616.426,02
Overføringer	31.862.083,86	27.721.189,00	27.864.564,00	32.378.459,08
Avskrivninger	26.578.842,00	24.165.375,00	24.165.375,00	23.979.866,81
Fordelte utgifter	-421.000,00	-421.000,00	-421.000,00	-421.000,00
Sum driftsutgifter	506.871.255,04	485.294.387,00	475.780.917,00	490.457.026,16
Brutto driftsresultat	1.990.204,47	8.298.969,00	17.719.977,00	8.631.452,66
Finansinntekter				
Renteinntekter og utbytte	3.360.768,46	1.657.000,00	1.657.000,00	2.355.462,99
Gevinst på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	3.069.847,82	2.600.000,00	2.600.000,00	1.551.082,40
Mottatte avdrag på utlån	81.001,00	120.000,00	120.000,00	42.088,56
Sum eksterne finansinntekter	6.511.617,28	4.377.000,00	4.377.000,00	3.948.633,95
Finansutgifter				
Renteutgifter og låneomkostninger	8.320.796,73	9.584.540,00	9.584.540,00	11.986.177,09
Tap på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0,00	0,00	0,00	0,00
Avdrag på lån	20.958.722,00	22.025.832,00	22.025.832,00	19.953.052,00
Utlån	26.615,69	120.000,00	120.000,00	113.320,00
Sum eksterne finansutgifter	29.306.134,42	31.730.372,00	31.730.372,00	32.052.549,09
Resultat eksterne finanstransaksjoner	-22.794.517,14	-27.353.372,00	-27.353.372,00	-28.103.915,14
Motpost avskrivninger	26.578.842,00	24.165.375,00	24.165.375,00	23.979.866,81
Netto driftsresultat	5.774.529,33	5.110.972,00	14.531.980,00	4.507.404,33
Interne finanstransaksjoner				
Bruk av tidligere års regnsk.m. mindreforbruk	0,00	0,00	0,00	2.698.450,55
Bruk av disposisjonsfond	2.082.751,75	2.082.751,75	0,00	70.000,00
Bruk av bundne fond	10.018.643,74	10.945.781,00	10.785.781,00	12.824.500,55
Sum bruk av avsetninger	12.101.395,49	13.028.532,75	10.785.781,00	15.592.951,10
Overført til investeringsregnskapet	0,00	0,00	0,00	0,00
Dekning av tidligere års regnsk.m. merforbruk	2.082.751,75	2.082.751,75	0,00	0,00
Avsatt til disposisjonsfond	8.221.836,00	8.221.836,00	17.482.844,00	7.422.506,55
Avsatt til bundne fond	9.320.686,48	7.834.917,00	7.834.917,00	14.760.600,63
Sum avsetninger	19.625.274,23	18.139.504,75	25.317.761,00	22.183.107,18
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	-1.749.349,41	0,00	0,00	-2.082.751,75

1 Sauda kommune - 2017

08.02.2018

Økonomisk oversikt - investering	Regnskap 2017	Reg. budsjett	Oppr.budsjett	Regnskap 2016
Inntekter				
Salg av driftsmidler og fast eiendom	1.000.000,00	0,00	0,00	7.000,00
Andre salgsinntekter	10.000,00	1.000.000,00	0,00	2.894.316,00
Overføringer med krav til motytelse	4.512.867,00	800.000,00	0,00	3.790.319,00
Kompensasjon for merverdiavgift	4.062.631,22	5.942.500,00	0,00	9.212.507,14
Statlige overføringer	0,00	0,00	0,00	0,00
Andre overføringer	0,00	0,00	0,00	0,00
Renteinntekter og utbytte	713,93	0,00	0,00	790,65
Sum inntekter	9.586.212,15	7.742.500,00	0,00	15.904.932,79
Utgifter				
Lønnsutgifter	1.852.206,93	-100.000,00	0,00	675.087,83
Sosiale utgifter	316.726,33	0,00	0,00	124.991,32
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	33.374.805,14	33.790.607,00	0,00	46.797.134,44
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	47.493,55	0,00	0,00	85.336,60
Overføringer	4.062.631,22	0,00	0,00	9.221.507,14
Renteutgifter og omkostninger	121,00	0,00	0,00	0,00
Fordeelte utgifter	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum utgifter	39.653.984,17	33.690.607,00	0,00	56.904.057,33
Finansstransaksjoner				
Avdrag på lån	603.779,00	0,00	0,00	505.392,00
Utlån	300.713,93	1.500.000,00	0,00	800.790,65
Kjøp av aksjer og andeler	1.491.462,00	1.000.000,00	0,00	2.431.527,00
Dekning av tidligere års udekket	0,00	0,00	0,00	0,00
Avsatt til ubundne investeringsfond	0,00	0,00	0,00	0,00
Avsatt til bundne investeringsfond	0,00	0,00	0,00	300.000,00
Sum finansieringstransaksjoner	2.395.954,93	2.500.000,00	0,00	4.037.709,65
Finansieringsbehov	32.463.726,95	28.448.107,00	0,00	45.036.834,19
Dekket slik:				
Bruk av lån	24.743.230,00	25.943.230,00	0,00	44.182.461,19
Salg av aksjer og andeler	0,00	0,00	0,00	0,00
Mottatte avdrag på utlån	398.721,97	0,00	0,00	561.873,39
Overført fra driftsregnskapet	0,00	0,00	0,00	0,00
Bruk av tidligere års udisponert	0,00	0,00	0,00	0,00
Bruk av disposisjonsfond	0,00	0,00	0,00	0,00
Bruk av bundne driftsfond	2.150.000,00	2.000.000,00	0,00	0,00
Bruk av ubundne investeringsfond	504.877,00	504.877,00	0,00	0,00
Bruk av bundne investeringsfond	205.057,03	0,00	0,00	292.499,61
Sum finansiering	28.001.886,00	28.448.107,00	0,00	45.036.834,19
Udekket/udisponert	-4.461.840,95	0,00	0,00	0,00

Regnskapsskjema 2017

1A og 1B

2A og 2B

**Regnskapsmessig
Merforbruk**

Regnskapsskjema 1A

	Regnskap 2017	Regulert Budsjett 2017	Opprinnelig Budsjett 2017	Regnskap 2016
Driftsregnskapet				
Skatt på formue og inntekt	-118 808 035,39	-138 000 000,00	-138 000 000,00	-130 299 214,00
Ordinært Rammetilskudd	-143 289 175,09	-139 909 000,00	-139 909 000,00	-142 210 623,00
Skatt på eiendom	-38 870 243,67	-39 200 000,00	-39 200 000,00	-40 477 999,74
Andre direkte/indirekte skatter	-24 018 732,00	-6 597 000,00	-6 597 000,00	-6 597 732,00
Andre generelle statstilskudd	-21 711 615,00	-20 699 106,00	-20 699 106,00	-20 010 813,00
Sum frie disponible inntekter	-346 697 801,15	-344 405 106,00	-344 405 106,00	-339 596 381,74
Renteinntekter og utbytte(sos.utlån)	-3 165 015,46	-1 777 000,00	-1 777 000,00	-2 210 925,55
Renteutgifter, provisjoner og finansutgifter	8 320 796,73	9 584 540,00	9 584 540,00	11 986 177,09
Gevinst finansielle instrumenter	-3 069 847,82	-2 600 000,00	-2 600 000,00	-1 551 082,40
Avdrag på lån (inkl.sos.utlån 52)	20 985 337,69	22 145 832,00	22 145 832,00	20 066 372,00
Netto finansinntekter/-utgifter	23 071 271,14	27 353 372,00	27 353 372,00	28 290 541,14
Til dekning av tidl.års regnskapsm.merforbruk	2 082 751,75	2 082 751,75	0,00	0,00
Til ubundne avsetninger 54	8 221 836,00	8 221 836,00	17 482 844,00	7 422 506,55
Til bundne avsetninger 55	9 320 686,48	7 834 917,00	7 834 917,00	14 760 600,63
Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk	0,00	0,00	0,00	-2 698 450,55
Bruk av ubundne avsetninger	-2 082 751,75	-2 082 751,75	0,00	-70 000,00
Bruk av bundne avsetninger 95	-10 018 643,74	-10 945 781,00	-10 785 781,00	-12 824 500,55
Netto avsetninger/forbruk	7 523 878,74	5 110 972,00	14 531 980,00	6 590 156,08
Til fordeling drift	-316 102 651,27	-311 940 762,00	-302 519 754,00	-304 715 684,52
Sum fordelt til drift(fra skjema 1B)	317 852 000,68	311 940 762,00	302 519 754,00	306 798 436,27
Regnskapsmessig mer-/mindreforbruk	-1 749 349,41	0,00	0,00	-2 082 751,75

Regnskapsskjema 1 B 2017

	Regnskap 2017	Regulert Budsjett 2017	Opprinnelig Budsjett 2017	Regnskap 2016
Driftsregnskap				
Fellestjenester				
Netto driftsramme	36 587 697,36	36 655 824,02	33 206 787,00	33 376 219,65
Skole, Opplæring, Kultur				
Netto driftsramme	99 020 203,51	96 590 580,93	95 439 727,00	87 629 513,12
Helse				
Netto driftsramme	168 406 751,95	167 223 962,94	163 151 480,00	172 552 918,21
Teknisk inkl. Havnekassen				
Netto driftsramme	50 453 708,13	45 028 073,11	44 279 439,00	47 285 971,80
Motpost avskrivninger/ kalk.renter/mva komp./etc				
Netto driftsramme	-36 616 360,27	-33 557 679,00	-33 557 679,00	-34 046 186,51
TIL FORDELING DRIFT	317 852 000,68	311 940 762,00	302 519 754,00	306 798 436,27

Sauda kommune 2017

Vedlegg til Regnskapsskjema 1A og 1B, spesifisert med alle inntekter og utgifter på enhetene

	Regnskap 2017	Regulert Budsjett 2017	Opprinnelig Budsjett 2017	Regnskap 2016
Fellestjenester inntekter	-9 737 064	-5 383 491	-5 383 491	-10 920 141
Fellestjenester utgifter	42 177 006	38 869 486	38 334 015	40 673 078
Sum Fellestjenester	32 439 942	33 485 995	32 950 524	29 752 937
Pensjonsnote/avsetn. Sauda kirke inntekter	65	-3 980 499	-4 192 037	-704 933
Pensjonsnote/avsetn. Sauda kirke utgifter	3 935 677	13 570 603	11 044 439	2 618 273
Sum Pensjonsnote/avsetn. Sauda kirke	3 935 742	9 590 104	6 852 402	1 913 340
Næring inntekter	-39 391 294	-39 202 861	-39 042 861	-33 828 206
Næring utgifter	32 574 358	24 507 725	24 331 861	27 620 140
Sum Næring	-6 816 936	-14 695 136	-14 711 000	-6 208 066
Nettoramme Fellestjenester inntekter	-49 128 294	-48 566 851	-48 618 389	-45 453 280
Nettoramme Fellestjenester utgifter	78 687 041	76 947 814	73 710 315	70 911 491
Sum Nettoramme Fellestjenester	29 558 747	28 380 963	25 091 926	25 458 211
Opplæring inntekter	-28 319 922	-22 885 186	-22 475 186	-31 889 757
Opplæring utgifter	82 142 875	76 655 252	76 408 162	78 933 262
Sum Opplæring	53 822 953	53 770 066	53 932 976	47 043 505
Barnehage inntekter	-6 895 393	-6 989 350	-7 399 350	-7 647 101
Barnehage utgifter	40 617 251	40 459 391	39 738 104	39 958 605
Sum Barnehage	33 721 858	33 470 041	32 338 754	32 311 504
Kultur inntekter	-4 493 549	-1 870 400	-1 870 400	-5 010 984
Kultur utgifter	15 447 718	11 220 874	11 038 397	13 288 646
Sum kultur	10 954 170	9 350 474	9 167 997	8 277 662
Nettoramme Oppvekst/kultur inntekter	-39 708 864	-31 744 936	-31 744 936	-44 547 841
Nettoramme Oppvekst/kultur utgifter	138 207 844	128 335 517	127 184 663	132 180 513
Sum Nettoramme Oppvekst	98 498 981	96 590 581	95 439 727	87 632 672
Lege-/Fysioterapi tj. inntekter	-7 675 537	-7 619 456	-7 619 456	-7 675 556
Lege-/Fysioterapi tj. utgifter	20 119 416	20 607 192	20 622 345	19 269 135
Sum Lege-/Fysioterapi tj.	12 443 879	12 987 736	13 002 889	11 593 579
Pleie og Omsorg inntekter	-14 702 261	-13 300 890	-13 060 890	-18 134 133
Pleie og Omsorg utgifter	139 904 303	134 363 228	130 553 520	144 200 029
Sum Pleie og Omsorg	125 202 042	121 062 338	117 492 630	126 065 896

Helsesenteret inntekter	-9 565 703	-5 940 170	-5 876 170	-4 463 192
Helsesenteret utgifter	35 052 885	31 667 671	31 188 208	28 585 278
Sum Helsesenteret	25 487 182	25 727 501	25 312 038	24 122 085
NAV inntekter	-3 611 893	-4 010 300	-4 010 300	-1 554 545
NAV utgifter	9 412 611	10 856 688	10 754 223	11 881 871
Sum NAV	5 800 718	6 846 388	6 743 923	10 327 326
Nettoramme Pleie og omsorg inntekter	-35 555 393	-30 870 816	-30 566 816	-31 827 426
Nettoramme Pleie og omsorg utgifter	204 489 214	197 494 779	193 118 296	203 936 312
Sum Nettoramme Pleie og omsorg	168 933 821	166 623 963	162 551 480	172 108 886
Adm/Plan/Byggesak/Kart.oppm. inntekter	-1 731 815	-1 460 000	-1 460 000	-4 096 154
Adm/Plan/Byggesak/Kart.oppm. utgifter	4 343 135	4 358 568	3 695 260	7 061 464
Sum Adm/Plan/Byggesak/Kart.oppm.	2 611 321	2 898 568	2 235 260	2 965 310
Brann inntekter	-524 967	-371 000	-371 000	-476 748
Brann utgifter	5 878 741	5 054 364	5 208 900	5 857 434
Sum Brann	5 353 774	4 683 364	4 837 900	5 380 686
VAR inntekter	-21 797 377	-22 644 846	-22 644 846	-24 050 487
VAR utgifter	21 797 377	22 853 535	22 644 846	24 050 487
Sum VAR	0	208 689	0	0
Teknisk Rest inntekter	-19 033 702	-20 693 593	-20 693 593	-17 108 577
Teknisk Rest utgifter	61 237 646	57 034 043	57 002 869	59 520 349
Sum Teknisk Rest	42 203 943	36 340 450	36 309 276	42 411 771
Havnekassen inntekter	-1 898 301	-1 591 685	-1 591 685	-1 936 961
Havnekassen utgifter	1 898 301	1 591 685	1 591 685	1 936 961
Sum Havnekassen	0	0	0	0
Teknisk inkl. Havnekassen inntekter	-44 986 161	-46 761 124	-46 761 124	-47 668 927
Teknisk inkl. Havnekassen utgifter	95 155 200	90 892 194	90 143 560	98 426 695
Sum Teknisk inkl. Havnekassen	50 169 038	44 131 070	43 382 436	50 757 768
Felles Finanser inntekter	-386 844 952	-377 641 537	-375 558 785	-375 616 209
Felles Finanser utgifter	39 684 364	41 914 960	49 093 216	39 658 671
Sum Felles Finanser	-347 160 588	-335 726 577	-326 465 569	-335 957 537
Sum totalt	0	0	0	0

Regnskapsskjema 2A - Investering

	Regnskap 2017	Reg.budsjett 2017	Oppr.budsj. 2017	Regnskap 2016
Investeringer i anleggsmidler	39 470 427,73	33 690 607,00	0,00	56 904 057,33
Utlån og forskutteringer	300 000,00	1 500 000,00	0,00	800 790,65
Kjøp av aksjer og andeler	1 491 462,00	1 000 000,00	0,00	2 431 527,00
Avdrag på lån	604 492,93	450 000,00	0,00	505 392,00
Dekning av tidligere års udekket	0,00	0,00	0,00	0,00
Avsetninger	0,00		0,00	300 000,00
Årets finansieringsbehov	41 866 382,66	36 640 607,00	0,00	60 941 766,98
Finansiert slik:				
Bruk av lånemidler	24 743 230,00	25 943 230,00	0,00	44 182 461,19
Inntekter fra salg av anleggsmidler		1 000 000,00	0,00	7 000,00
Tilskudd til investeringer	4 513 580,93	800 000,00	0,00	0,00
Kompensasjon for merverdiavgift	4 062 631,22	5 942 500,00	0,00	9 212 507,14
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	398 721,97	450 000,00	0,00	4 352 192,39
Andre inntekter	826 443,56	0,00	0,00	2 895 106,65
Sum ekstern finansiering	34 544 607,68	34 135 730,00	0,00	60 649 267,37
Overført fra driftsregnskapet	0,00	0,00	0,00	0,00
Bruk av tidligere års udsiponert	0,00	0,00	0,00	0,00
Bruk av avsetninger	2 859 934,03	2 504 877,00	0,00	292 499,61
Sum finansiering	37 404 541,71	36 640 607,00	0,00	60 941 766,98
Udekket/udisponert	4 461 840,95	0,00	0,00	0,00

SAKSGANG		
Utvalg	Møtedato	Saksnummer
Kontrollutvalget	07.05.18	09/18
Kommunestyret	20.06.18	

Saksansvarlig:	Arkivkode:	Arkivsak:
Odd Gunnar Høie	216	

FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT – «KVALITET/EFFEKTIVITET I PLEIE OG OMSORG»

Vedlegg: «Kvalitet/effektivitet i pleie og omsorg» (eige hefte) – rapport utarbeida av KPMG

Bakgrunn:

I plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2016-2019, som blei vedteken av kommunestyret i juni 2016, er «Kvalitet/effektivisering i pleie og omsorg» eit av dei prioriterte prosjekta. Kontrollutvalet starta våren 2017 prosessen med å gjennomføra ein slik forvaltningsrevisjon.

Med bakgrunn i ein prosjektplan utarbeida av KPMG ble følgjande vedtatt i møtet 13.11.17, sak 21/17:

*Kontrollutvalget bestiller forvaltningsrevisjon av «Kvalitet/effektivitet innenfor pleie og omsorg» i henhold til vedlagte prosjektplan.
Oppdraget bestilles av KPMG AS innenfor en ramme på 230 timer.*

Føremål:

Formålet med forvaltningsrevisjonen er å kartlegge og vurdere kommunen sine rutinar for tildeling av tenester til brukarar innanfor pleie og omsorg i kommunen, korleis kommunen sikrar at mottakarar får det tenestetilbodet dei har krav på, og om kommunen har eit tilfredsstillande system for mottak av utskrivingsklare pasientar frå sjukehus.

Problemstillingar:

- 1. Kva rutinar har kommunen for tildeling av heimebaserte og institusjonsbaserte tenester?*
 - a) Kven er involvert i å tildele tenester og kva prosedyrar er etablert kring tildeling?*
 - b) I kva grad blir effektiv ressursutnytting av pleie- og omsorgstenester tatt omsyn til ved tildeling?*
 - c) Korleis sikrar kommunen at tildeling av tenester er basert på og tilpassa brukarane sine eigne behov og ressursar, samstundes som at tenestetildelingar understøtter BEON- prinsippet?*
- 2. Korleis sikrar kommunen at brukarar får det tenestetilbodet dei har krav på?*
 - a) Korleis vert brukarane følgt opp?*

- b) I kva grad er det fokus på samhandling og koordinerande tenester i kommunen?*
- c) Har kommunen system for brukarundersøkingar/brukarinvolvering?*

3. I kva grad har kommunen eit tilfredsstillande system for mottak av utskrivingsklare pasientar frå sjukehus?

- a) Kven har ansvar for utredning av behov for pleie og medisinerings, og korleis føregår dette?*
- b) Korleis sikrar kommunen at epikrise og anna sentral dokumentasjon blir formidla frå sjukehuset?*
- c) Etter at kommunen har overtatt pleieansvaret, korleis vert pasienten vurdert for vidare behandling?*

Med dette som utgangspunkt har KPMG gjennomført prosjektet vinteren 2017/2018. Rapporten ble mottatt av sekretariatet 16.04.18. Den er verifisert og har vært på høring hos rådmannen.

Rapporten

Rapporten inneheld innleiingsvis eit samandrag av hovudbodskapen i revisor sine funn, inkludert revisor sine tilrådingar. Føremål og problemstillingar vert presentert i kapittel 1.1 - 1.2, revisjonskriterier og metode i kapittel 1.3 - 1.4. Hovuddelen av rapporten finn ein i kapittel 2. Vurderingar i kapittel 3. Fakta opplysningar i kapittel 4 og tilrådingar i kapittel 5. Vedlegget inneheld utfylgjande dokumentasjon. Om høyring hos rådmannen på side 26.

Revisjonen har følgjande hovudbodskap og tilrådingar:

- 1. Kommunen bør sørge for tilstrekkeleg avklaring mellom tildelingskontoret og heimetenestene når det gjeld oppgåva kartleggingsbesøk og kartlegging av behov ved nye brukarar.*
- 2. Kommunen bør gjere tiltak for å auke graden av dokumentasjon i CosDoc i alle utførareiningar, for å sikre at tildelingskontoret får tilstrekkeleg grunnlag for vurderingar og vedtak. Dømer på tiltak kan mellom anna vere å auke kompetansen hos tilsette i bruk av systemet.*
- 3. Kommunen bør gjere tiltak for å oppnå betre samsvar mellom vedtak og dei tenestene som blir gitt. Dette kan mellom anna vere å innføre revisjonstidspunkt og påminningsmelding til utførande einingar om tid for revisjon av vedtak.*
- 4. Avgjersler om bruk av ressursar innanfor pleie og omsorgsområdet bør i størst mogleg grad vere basert på faktaanalyser for å sikre at ein tek dei rette avgjerslene om bruk av ressursar som kommunen har til rådighet. Dette for å best mogleg kunne ta i vare innbyggjarane sine behov framover.*
- 5. Kommunen bør gjere tiltak for styrkje brukarmedverknaden i praksis, til dømes når det vert gjort kartleggingar av pasientar og brukarar sine behov/situasjon.*

Rådmannen sine kommentarar

Rådmannen har hatt rapporten på høyring med frist den 13.04.18. Kommunalsjef for helse og omsorg har sendt inn kommentarar til faktadelen. Rådmannen har ikkje gitt ein formell uttale til rapporten.

Konklusjon

Resultatet av forvaltningsrevisjonen viser at kommunen har potensiale til forbetring, då rapporten avdekkjer område som det bør og kan gjerast noko med.

Sekretariatet tilrår at kontrollutvalet ber kommunestyret gjere vedtak om å følgja revisor sine tilrådingar.

Ein forvaltningsrevisjonsrapport skal systematisk bli fylgd opp for å sikre at forvaltninga set i verk tiltak for å rette opp påviste avvik/manglar og kontrollutvalet må sørgje for at kommunestyret sine vedtekne merknader til rapporten vert følgd. Det vert tilrådd at slik oppfølging skjer frå 6 til 12 månader etter at rapporten er vedteken av kommunestyret.

Det er kommunestyret som fattar endeleg vedtak i saka. Forskrift om kontrollutval slår fast at kontrollutvalet innstiller direkte til kommunestyret i saker angåande forvaltningsrevisjon.

SEKRETARIATETS FRAMLEGG TIL VEDTAK OG INNSTILLING TIL KOMMUNESTYRET:

1. Sauda kommunestyret har merka seg det som kjem fram i KPMG sin rapport «Kvalitet/effektivitet i pleie og omsorg» og tek denne til orientering.
2. Rapporten vert oversendt til rådmannen for vidare oppfølging av rapporten sine fem tilrådingar.
3. Rådmannen gir tilbakemelding til kommunestyret via kontrollutvalet om oppfølging av rapporten innan 9 månader etter at kommunestyret har gjort sitt vedtak.

Aksdal, 27.04.18

Odd Gunnar Høie
Seniorrådgjevar/utvalssekretær

SAKSGANG		
Utvalg	Møtedato	Saksnummer
Kontrollutvalget	07.05.18	10/18
Saksansvarlig:	Arkivkode:	Arkivsak:
Odd Gunnar Høie	216	

PERSONVERNLOV – KONSEKVENSER FOR KOMMUNEN

Saksvedlegg: «Nye personvernregler fra 2018. Hva betyr det for din virksomhet», Datatilsynet

Bakgrunn

EU sin personvernforordning, General Data Protection Regulation (GDPR), vil tre i kraft for alle medlemsstater i EU, også for Norge i fra 25. mai 2018. Dette vil medføre flere endringer i norsk personvernlovgeving. Datatilsynet har laget en punktliste som viser hva de nye personvernreglene kan bety for virksomheten. Mer informasjon finnes på denne lenken: <https://www.datatilsynet.no/regelverk-og-skjema/nye-personvernregler/>

Saksorientering

Sekretariatet har deltatt eller skal delta på konferanser der den nye personvernloven blir omtalt. I den sammenheng har vi registrert noen problemstillinger som det kan være fornuftig at kontrollutvalget tar opp med rådmannen, for å forsikre seg om at kommunen er i gang med nødvendige tilpasninger.

Sekretariatet har formulert noen spørsmål som det kan være aktuelt å be rådmannen svare på:

- 1. Er det utpekt noen som jobber med ny personvernlov?*
- 2. Er det laget protokoll som viser hva som er samlet inn av personopplysninger?*
- 3. Er det inngått databehandleravtaler, og er disse oppdatert?*
- 4. Er det opprettet personvernombud/rådgiver?*
- 5. Er personvernerklæringen oppdatert?*
- 6. Er det innebygd personvern i kommunen sine datasystem?*
- 7. Er det vurdert å få vennligsinnede hackere til å teste datasystemene?*

SEKRETARIATET SITT FORSLAG TIL VEDTAK:

Sauda kontrollutvalget ber rådmannen svare skriftlig på spørsmålene om status i arbeidet med tilpasning til ny personvernlov til neste møte, samt å delta i møtet for å kunne utdype svarene.

Aksdal, 27.04.18

Odd Gunnar Høie
Seniorrådgiver/utvalgsssekretær

Nye personvernregler fra 2018. Hva betyr det for din virksomhet?

Hva blir nytt?

1

Alle norske virksomheter får nye plikter

Alle virksomheter må sette seg inn i den nye lovgivningen og finne ut hvilke nye plikter som gjelder dem. Ledelsen må sørge for å få på plass rutiner for å overholde de nye pliktene. Alle ansatte må følge de nye rutinene når reglene trer i kraft.

2

Alle skal ha en forståelig personvern-erklæring

Informasjon om hvordan din virksomhet behandler personopplysninger skal være lett tilgjengelig og skrevet på en forståelig måte. Det nye lovverket stiller strengere krav til informasjonens form og innhold enn dagens lovgivning. All informasjon som gis til barn, skal tilpasses barnas forståelsesnivå.

3

Alle skal vurdere risiko og personvernkonsekvenser

Dersom et tiltak utgjør en stor risiko for personvernet, må virksomheten også utrede hvilke personvernkonsekvenser det kan ha. Hvis utredningen viser at risikoen er stor og dere selv ikke kan redusere den, skal Datatilsynet involveres i forhåndsdrøftelser.

4

Alle skal bygge personvern inn i nye løsninger

De nye reglene stiller krav til at nye tiltak og systemer skal utarbeides på en mest mulig personvernvennlig måte. Dette kalles innebygd personvern. Den mest personvernvennlige innstillingen skal være standard i alle systemer.

5

Mange virksomheter må opprette personvernombud

Alle offentlige og mange private virksomheter skal opprette personvernombud. Et personvernombud er virksomhetens personvernekspert, og et bindeledd mellom ledelsen, de registrerte og Datatilsynet. Ombudet kan være en ansatt eller en profesjonell tredjepart.

6

Reglene gjelder også virksomheter utenfor Europa

Virksomheter som holder til utenfor

Europa må også følge forordningen, dersom de tilbyr varer eller tjenester til borgere i et EU- eller EØS-land. Dette gjelder også om de ikke direkte tilbyr tjenester, men kartlegger adferden til europeiske borgere på nett. De som er etablert i flere land i Europa, skal bare trenge å snakke med personvernmyndighetene i det landet der de har sitt europeiske hovedkvarter.

7

Alle databehandlere får nye plikter

Databehandlere er virksomheter som behandler personopplysninger på oppdrag fra den ansvarlige virksomheten. Ofte er det snakk om leverandører av IT-tjenester. De nye reglene pålegger databehandlere å ha rutiner for inn-samling og bruk av personopplysninger. Databehandlere skal også si ifra til oppdragsgiveren sin hvis de får instruksjoner som er i strid med loven. Oppdragsgiver skal også godkjenne databehandlerens underleverandører. Databehandlere kan også bli holdt økonomisk ansvarlig sammen med oppdragsgiver.

8

Alle bør samarbeide i egne nettverk og følge bransjenormer

De nye reglene oppmuntrer til sektorvis utforming av retningslinjer og bransjenormer. Om dere følger bransjenormer, vil dere ha de viktigste rutinene på plass. Datatilsynet skal godkjenne bransjenormene.

9

Alle får nye krav til avvikshåndtering

Reglene for håndtering av sikkerhetsbrudd blir strengere. Forordningen stiller krav til når det skal varsles, hva varselet skal inneholde og hvem som skal varsles. Kort sagt skal man si fra raskere og oftere enn man gjør i dag.

10

Alle må kunne oppfylle borgernes nye rettigheter

Den enkeltes rett til å kreve at hans eller hennes personopplysninger slettes blir styrket. Dette kalles «retten til å bli glemt». Norske og europeiske borgere vil blant annet kunne kreve å ta med seg personopplysningene sine fra en leverandør til en annen i et vanlig brukt filformat. Dette kalles «dataportabilitet». De kan også motsette seg profilering. Alle henvendelser fra borgere skal besvares innen en måned.

Hva bør dere gjøre nå?

1

Ha oversikt over hvilke personopplysninger dere behandler

Alle virksomheter som samler inn eller bruker personopplysninger skal ha oversikt over hvilke personopplysninger det er snakk om, hvor de kommer fra og hva som er det rettslige grunnlaget for behandlingen. Sørg for å ha en slik oversikt. Det er et krav som gjelder også etter dagens lov.

2

Sørg for å oppfylle dagens lovkrav

Overgangen til de nye reglene blir lettere om dere etterlever kravene i personopplysningsloven, som gjelder i Norge i dag. Har dere gode rutiner for internkontroll som fungerer etter hensikten og er kjent i organisasjonen, er det lettere å få oversikt over hva dere må endre.

3

Sett dere inn i det nye regelverket

Dere finner forordningsteksten på Datatilsynets nettsider. Der fyller vi også på med artikler om de nye reglene etter hvert som vi utarbeider dem.

4

Lag rutiner for å følge de nye reglene

Gå gjennom rutinene dere har for behandling av personopplysninger. Oppdater dem etter nytt regelverk der det trengs. Dokumenter de nye rutinene, og legg en plan for nødvendige endringer. Er systemene deres laget for å ivareta kravet til innebygd personvern, dataportabilitet og personvern som standardinnstilling? Klarer dere å fange opp og besvare henvendelser fra borgerne innen én måned? Endringer i systemer og rutiner tar tid. Begynn allerede nå!

datatilsynet.no/forordning